

Vol. No. 02   Issue No. 10   OCTOBER 2016   PRICE 30/-

બાળકો અને નવયુવાનો માટે
અંક-૧૦

મોહર્રમ-સફર, હિજરી સન ૧૪૩૮ નો સંયુક્ત અંક
ઓક્ટોબર - ૨૦૧૬

ماہنامہ نئی فہرست

ઝેરે સાર પરસ્તી હઝરતો હુજૂત

અરવાહોના ફિદાહ, અજજલલ્લાહો તઆલા ફરજહુશરીફ

મહુમ જનાબ મૌલાના આબીદ હુસૈન રીઝવી
સાહેબની યાદમાં

મુખ્ય તંત્રી :

સૈયદ મોહમ્મદ રેઝા રિઝવી ગરવી

કાર્યવાહક તંત્રી :

સૈયદ મોહમ્મદ અફર

સૈયદ આબીદ હુસૈન એ રિઝવી 7383560072

સહાયકો :

અહમદ રેઝા મુરારહ

તાલીમ રેઝા અજમેરી

એહસાન અલી રિઝવી

અનુવાદક :

સૈયદ મોહમ્મદ ફાઝિલ બુખારી આઈ. એ. એસ (નિવૃત્ત)

શુષોભન :

Web Graphics મોહમ્મદ તાહીર

9898937633 E-mail: smtahir202@gmail.com

ટુરીંગ એજન્ટ :

સૈયદ મીસમ મેહદી રિઝવી 9510344219

“હાદી” માસિકના મેમ્બર બનવા માટે સંપર્ક કરો:

અમદાવાદ: (૧) શબ્બીર ભાઈ નુરાની, ફોન: ૯૩૭૬૧૬૮૩૦૬
(૨) મૌલાના ઝફરુલ હસન, ફોન: ૯૩૨૭૫૩૬૬૩૮
(૩) ઝાકીર ભાઈ મોમીન, ફોન: ૯૩૨૭૦૪૧૩૧૪
ભાવનગર: મુસ્તાકભાઈ વિરાણી, ફોન: ૯૮૨૪૫૩૮૧૧૪
મહુવા: મહેદીરઝા એમ. બંભોરા, ફોન: ૯૮૨૪૩૨૭૨૨૭
કાણોદર: નૌશાદભાઈ, જાફરી ચેનલ, ફોન: ૯૮૮૮૭૭૩૬૧૧
મેતા: મોહસીનભાઈ કડીવાલ, ફોન: ૯૮૮૮૩૬૮૦૮૮
ભરૂચ: મુશ્તાકઅલી પાનવાલા, ફોન: ૯૮૨૪૨૪૩૦૫૧

ઘોળકા: કમરઅલી મોમીન
અંજાર: રફીકભાઈ ખોજા, ફોન: ૯૮૨૫૩૧૮૬૨૧
રૂસ્તમપૂરા: સૈયદ આશીક હુસૈન, ફોન: ૯૮૨૪૧૧૮૩૭૨
રાજુલા: મૌલાના હસન મહેદી, ફોન: ૯૮૦૪૧૪૬૧૧૦
સેલવાસા: ગુલામ અબ્બાસભાઈ દેવજાણી, ફોન: ૯૮૨૫૮૮૮૮૭૮
સિહોર: હસનઅલી વજીરઅલી વસાયા, ફોન: ૯૮૭૮૮૬૮૮૬૮
કચ્છ: મુશ્તાક હુસૈન અબ્દુલ હુસૈન માસ્ટર, ફોન: ૯૮૨૪૨૧૬૪૭૦
ડેડીયાપાડા: રિઝવાન હુસૈન અમીરઅલી રાજાણી, ફોન: ૯૪૨૭૧૭૫૨૩૧

ખાસ નોંધ: સભ્ય તથા એજન્ટ મિત્રોને અરજ છે કે જેનું અગાઉનું લવાજમ બાકી છે તે અને નવા વર્ષનું લવાજમ મોકલી આપવા વિનંતી.
કાણોદર પ્રોગ્રામમાં (તા. ૨૩-૧૧-૧૬ થી ૨૬-૧૧-૧૬) જૂના તથા નવા લવાજમ ભરવા માટે હાદી માસિકના સ્ટોલ ઉપર મળો.

વિગતો માટે સંપર્ક :
(રહ.)

હૌઝએ ઈલમીયહ ઈમામ ખુમૈની ગોલ્ડન પાર્ક, વટ્વા, અમદાવાદ, ગુજરાત, ભારત

E-mail: hadimasik@yahoo.com Website: www.hadikids.org

PHONE NO: 079-25892786, 94266 78614, 70969 21472, 97247 37865

વાર્ષિક લવાજમ: રૂપિયા ૩૦૦/-

3 HADI, OCTOBER 2016

સંપાદકીય

હાદીના આદરણીય વાચકોને સલામ!

નવા વર્ષનો પ્રારંભ થયો અને સાથે મોહરમ અને સફરના મહીનાઓ પણ આવ્યાં. મહોરમ અને સફરના મહીનાઓ આપણી સમક્ષ ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની યાદ લઈને આવે છે. ભૂતકાળથી લઈને આજ સુધી જગતે ઈમામ હુસૈન અ.સ. અને આપના વફાદાર સાથીઓના બલિદાનને ભૂંસી નાંખવા શક્ય તેટલાં સઘળાં પ્રયત્ન કર્યા છે અને તે માટે દરેક પ્રકારના ધમપછાડા કર્યા અને ક્યારેક તેમના ચાહવાવાળાઓ અને અનુયાયીઓને ડરાવવા-ધમકાવવામાં આવ્યાં અને આ પ્રયત્નો તો આજે પણ ચાલુ જ છે અને આપણાં દેશમાં પણ આ પ્રકારની પ્રવૃત્તિ ચાલે જ છે.

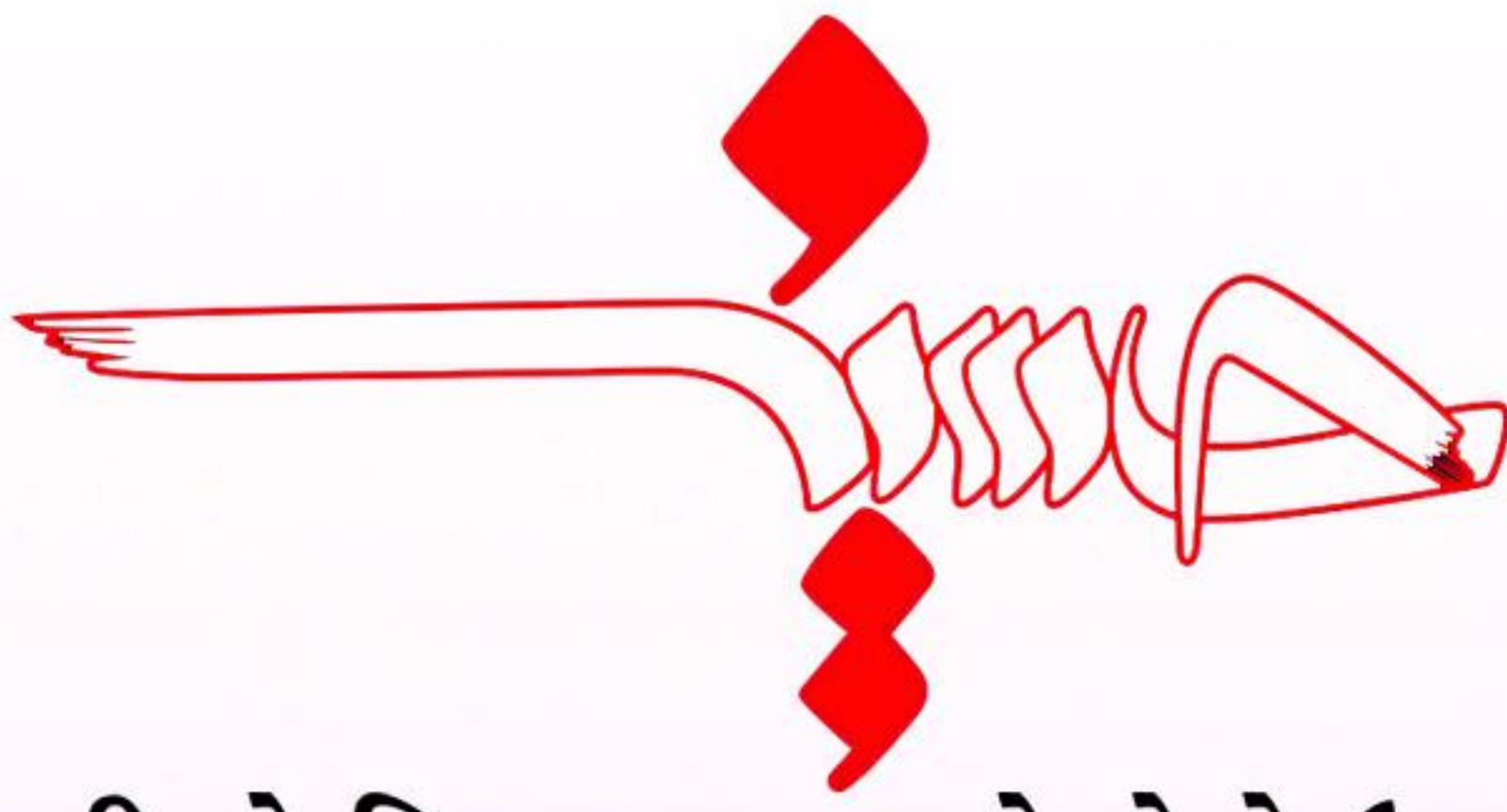
પરંતુ જે પ્રકાશને ખુદ અલ્લાહે પ્રકાશિત કર્યો હોય તેને કેવી રીતે ઓલવી શકાય? આજે પણ ઈમામ હુસૈન અ.સ., તેમના અહલેબૈત અ.સ. અને તેમના સાથીઓની શહાદત પૂરી શાનો શૌકતથી ઉજવવામાં આવે છે અને યઝીદ અને યઝીદી શક્તિઓને ભયભિત કરી દે છે.

રસૂલ સ.અ.વ.ના દોહિત્ર (દીકરાના દીકરા) હઝરત ઈમામ હુસૈન અ.સ.એ મદીનાથી નીકળતી વખતે જ પોતે શા કારણે આ ક્યામ અને ખુરૂજ કરી રહ્યાં છે તેના ધ્યેય પણ સ્પષ્ટ શબ્દોમાં વર્ણવી દીધાં હતાં જેથી લોકોની વિચારધારા કોઈ અન્ય દિશામાં ફંટાઈ ન જાય.

આપ અ.સ.એ ફરમાવ્યું હતું: “હું મારા નાના (હઝરત મુહમ્મદ મુસ્તફા સ.અ.વ.)ની ઉમ્મતની સુધારણાં માટે આ કાર્યમાં લાગી ગયો છું”

આપના આ વાક્ય ઉપરથી એ દિશાસૂચન મળે છે કે ઉમ્મત ૫૦ વરસમાં જ અવળે માર્ગે ચડી ગઈ હતી. એ વાત અંગે કોઈ બેમત નથી કે આપણે ફક્ત નબી સ.અ.વ.ની ઉમ્મત જ નથી પરંતુ સર્વશ્રેષ્ઠ ઉમ્મત પણ છીએ, તેથી આપણી જવાબદારીઓ પણ વધારે છે, તેથી આપણે વરસમાં ઓછામાં ઓછું એક વખત તો પોતાની જાત પાસે પોતાનો જ હિસાબ લેવો જોઈએ કે ક્યાંક આપણે પણ અવળે માર્ગે તો નથી ચડી ગયાં ને! કે જેને કારણે આપણે ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના વારસ હઝરત ઈમામે ઝમાના અજ.ની નારાજગી તો વહોરી નથી લેતાં ને! અને આપ હઝરત અજ. ઉપર જે દુઃખના પહાડ તૂટી પડેલાં છે તે જ શું ઓછા છે કે ખુદા ન કરે આપણાં આઅમાલ પણ આપ અજ.ના દુઃખોમાં વધારાનું કારણ બને!!!

વહાલા બાળકો! આ અંક માહે મુહર્રમ અને માહે સફરના સંયુક્ત અંક તરીકે રજુ કરી રહ્યાં છીએ; કારણ એ છે કે “હાદી” માસિક દર અંગ્રેજી મહીનાની ૧૦ તારીખે પ્રગટ કરવામાં આવે છે જ્યારે અંગ્રેજી કેલેન્ડર અને ઈસ્લામી કેલેન્ડરના મહીનાઓમાં તફાવત હોવાથી અને હાદી માસિકમાં જે-તે ઈસ્લામી મહીના સંબંધિત સામગ્રી પણ પિરસવામાં આવતી હોવાથી જે-તે ઈસ્લામી મહીનાની શરૂઆત પહેલાં જ હાદી માસિક આપના હાથોમાં પહોંચી જાય તેવી અમારી નેમ હોવાથી એક અંક “સંયુક્ત અંક” તરીકે પ્રગટ કરીને હાદી માસિકના પ્રકાશનની અંગ્રેજી મહીનાની તારીખ અને ઈસ્લામી મહીના વચ્ચે સમન્વય સાધવા માટે આવું કરવામાં આવ્યું છે.

અંતમાં અમે અલ્લાહની બારગાહમાં દુઆ ગુજારીએ છીએ કે આ મહોર્રમ અને સફરના મહીનાઓ શાંતિ અને સલામતી સાથે પસાર થાય અને આપણે શાંતિ અને સલામતી સાથે સાચી રીતે અઝાદારીના કર્તવ્યને નિભાવી શકીએ અને આલે મુહમ્મદ અ.સ.નો બદલો લેનાર હઝરતે ઈમામે ઝમાના અજ.નો ઝહૂર જલ્દીથી થાય અને આપણને એવું સૌભાગ્ય પ્રાપ્ત થાય કે આપણે પણ તેમના સાનિધ્યમાં અહલેબૈત અ.સ.નો બદલો લેવાના કાર્યમાં ભાગીદાર થઈએ એવી આશા રાખીએ છીએ.

વસ્સલામ

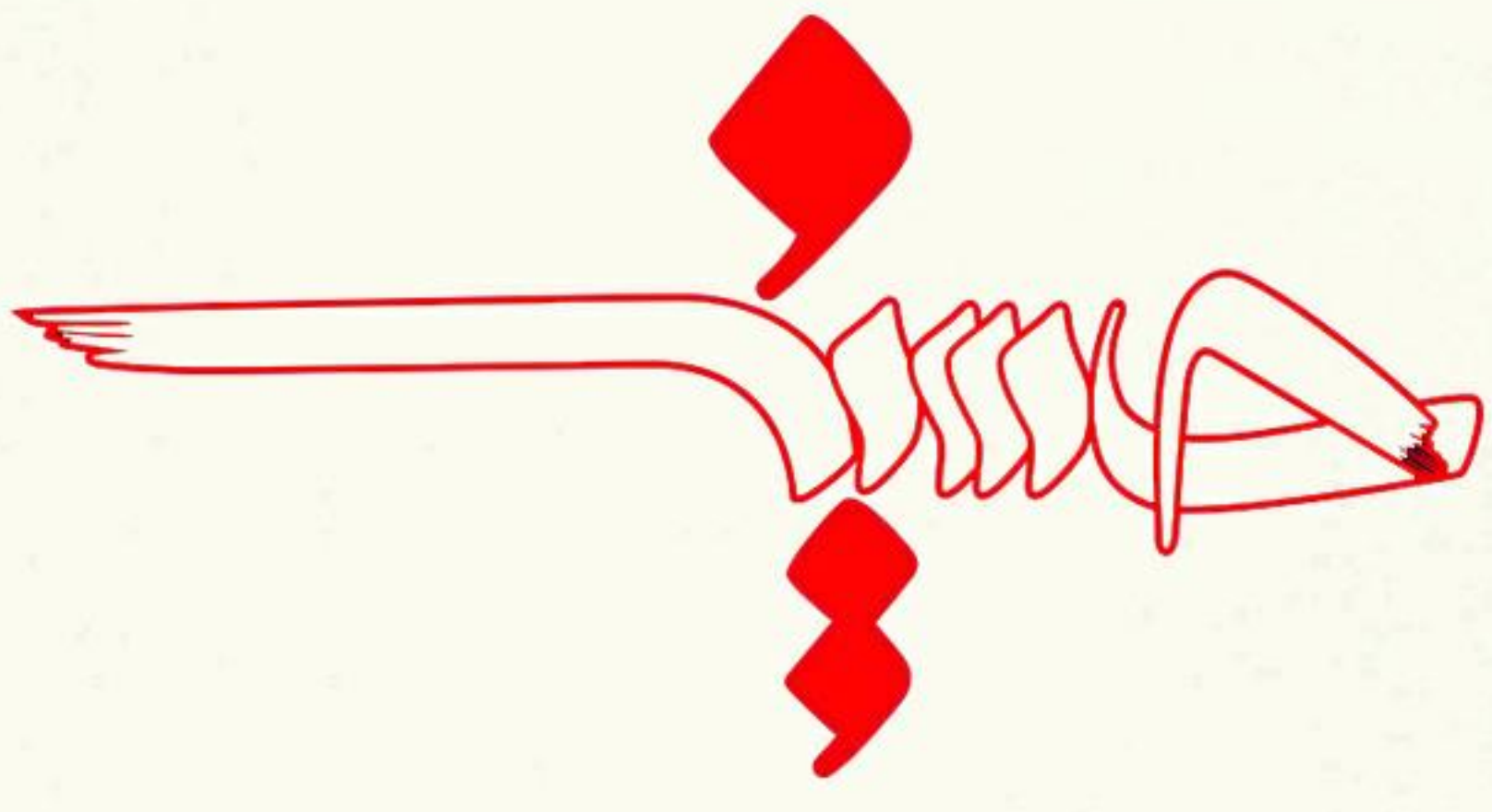
ખાનદાને નબુલ્લત પ્રત્યે પ્રેમભાવ રાખનારાઓનું કર્તવ્ય

૧. હૃદયપૂર્વકનો પ્રેમભાવ પેદા કરવો:-

અહલેબૈત અ.સ. સાથે આપણો પ્રેમભાવ એટલો ગાઢ હોવો જોઈએ કે આપણી રૂવાટીમાં, સમગ્ર શરીરમાં વ્યાપી ગએલ હોવો જોઈએ અને આપણાં માટે આ મહાન વ્યક્તિઓના સામિપ્યનું કારણ બને. અમીરુલ મોઅમેનીન અલી અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “પ્રેમભાવ એવો હોય છે કે જેનાથી સામિપ્ય પ્રાપ્ત થાય છે.” (બિહારુલ અનવાર, ભાગ ૭૪, પાન નં ૧૬૫) એટલે પ્રેમભાવ એટલો ગાઢ હોવો જોઈએ કે તમે જેના પ્રત્યે પ્રેમભાવ ધરાવતાં હોવ તેનાથી સમીપ કરી દે. પ્રેમભાવ એટલી હદે વધી જાય તે જ સાચો પ્રેમભાવ (મોઅદત) છે એટલે કે જે પ્રેમભાવ અત્યંત ગાઢ અને તીવ્ર થઈ ગએલ હોય અને જે આત્મીયતાનું કારણ બની જાય.

અહલેબૈતે અતહાર અ.સ. સાથેનો આવો ગાઠ અને તીવ્ર પ્રેમભાવ એ દરેકનું કર્તવ્ય છે. આપણાં હૃદયમાં મુહમ્મદ (સ.અ.વ.) અને આલે મુહમ્મદ (અ.સ.) પ્રત્યેનો પ્રેમભાવ એટલો ગાઠ અને તીવ્ર હોવો જોઈએ કે જે આપણાં અહલેબૈત અ.સ. સાથેના સામિપ્યનું માધ્યમ (વસીલો) બની જાય તેટલા માટે જ કુરઆને મજીદમાં ખુદાવન્દે આલમનો ઈર્શાદ છે કે: “કુલ-લા-અસ્અલોકુમ અલયહે અજરન ઈલ્લલ-મોઅદતા ફિલ-કુરબા” અર્થાત: “(હે રસૂલ!) આપ કહી દો કે હું તમારી પાસેથી -તમો મારા “અહલેબૈત” (અકરૂબા)થી પ્રેમભાવ રાખો- તે સિવાય તબલીગે રિસાલત અંગે (તમને સત્યના માર્ગે મેં દોર્યા છે તે અંગે) કોઈ વળતર (બદલો-અજ) માંગતો નથી - અપેક્ષા રાખતો નથી.” (સૂરએ શૂરા, આયત નં ૨૩)

આ આયત પ્રમાણે દરેક મનુષ્યનું એ કર્તવ્ય થઈ જાય છે કે તે અહલેબૈત અ.સ. સાથે એટલી હદે પ્રેમભાવ રાખે કે જેને પરિણામે તેને આ મહાન-પવિત્ર હસ્તીઓનું આધ્યાત્મિક અને આત્મીય સામિપ્ય પ્રાપ્ત થાય. આ દરેક મનુષ્યની એક મૂળભૂત અને સાર્વત્રિક ફરજ છે.

૨. અહલેબૈત અ.સ. સાથે પ્રેમભાવ રાખનારાઓ સાથે પણ પ્રેમ:-

માત્ર અહલેબૈત અ.સ. સાથે મિત્રતા અને પ્રેમભાવ પર્યાપ્ત નથી પરંતુ તેમની સાથે પ્રેમભાવ રાખનારાઓ પ્રત્યે પણ પ્રેમની લાગણી જરૂરી છે. હઝરત પયગમ્બરે ઈસ્લામ સ.અ.વ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “અમારી સાથે પ્રેમભાવ રાખનારાઓ સાથે પણ એવી રીતે પ્રેમ દર્શાવો જે રીતે તમો મારા કુટુંબીજનો (અહલેબૈત અ.સ.) સાથે પ્રેમ દર્શાવો છો.” (બિહારુલ અનવાર, ભાગ ૭, પાન નં ૫૭) કેમકે તેમના પ્રત્યે પ્રેમભાવ રાખનારાઓ પ્રત્યે પણ પ્રેમ દર્શાવવો તે તેમની સાથેના પ્રેમનું જ અભિન્ન અંગ છે.

૩. અહલેબૈત અ.સ.ના શત્રુઓ પ્રત્યે અણગમો:-

જો મનુષ્યનો આ મહાન પવિત્ર હસ્તીઓ પ્રત્યેનો પ્રેમ અત્યંત ગાઢ બની જાય તો પછી મનુષ્ય તેમના શત્રુઓ સાથે પ્રેમસભર લાગણીઓ રાખી શકે તે શક્ય જ નથી. કેમકે અહલેબૈત અ.સ. સાથેનો પ્રેમભાવ એ તેમના શત્રુઓને અનુકુળ નથી કેમકે સ્પષ્ટ માનસિક વિચારસરણીમાં બે વિરોધાભાષી વસ્તુઓ પ્રત્યેનો પ્રેમભાવ એક સાથે સંભવ હોતો નથી. દેખીતી રીતે કોઈ અહલેબૈત અ.સ. પ્રત્યે પ્રેમભાવ રાખતો હોય અને તેમના શત્રુઓ સાથે પણ

પ્રેમભાવ રાખતો હોય તે શક્ય હોય પરંતુ ખરા હૃદયપૂર્વક અને અંતઃકરણપૂર્વક આ શક્ય નથી. અમીરુલ મોઅમેનીન હઝરત અલી અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “કોઈ પણ મનુષ્યના મન અને અંતઃકરણમાં અમારા પ્રત્યેનો પ્રેમ અને અમારા શત્રુઓ પ્રત્યેનો પ્રેમ એકી સાથે સંભવી શકે જ નહીં.” (બિહારુલ અનવાર, ભાગ ૨૪, પાન નં ૩૧૮; કન્ઝુલ ફવાઈદ, પાન નં ૨૩)

ખુદાવન્દે આલમે ફરમાવ્યું છે કે: “અલ્લાહે કોઈ (પણ) મનુષ્યમાં બે હૃદય (બે અંતરઆત્મા) બનાવ્યાં નથી.” (સૂરએ અહઝાબ, આયત નં ૪)

ઉપરોક્ત રિવાયતના સંદર્ભમાં અબી જારૂદે હઝરત ઈમામ મુહમ્મદ બાકિર અ.સ.થી રિવાયત વર્ણવી છે કે તેમણે ખુદાના આ કથનની બાબતે ફરમાવ્યું છે કે અલ્લાહે કોઈ પણ વ્યક્તિમાં બે હૃદય (મન) નથી રાખ્યાં કે તે એક હૃદય (મન)થી અમારી સાથે પ્રેમભાવ દાખવે અને બીજા હૃદય (મન)થી અમારા શત્રુઓ સાથે પ્રેમભાવ રાખે. અમારા ચાહવાવાળાઓ અમારા કુટુંબીજનો પ્રત્યેના તેમના પ્રેમભાવને અમારા શત્રુઓ પ્રત્યેના પ્રેમભાવથી પવિત્ર રાખે છે (એટલે અમારા શત્રુઓ સાથે પણ પ્રેમભાવ દર્શાવીને અમારા પ્રત્યેના તેમના પ્રેમભાવને અપવિત્ર નથી કરતાં) એવી જ રીતે કે જેવી રીતે અગ્નિ સોનાને શુદ્ધ કરી નાંખે છે

અને તેની અશુધ્ધિઓને (બાળીને) દૂર કરી દે છે. તેવી જ રીતે અમારા પ્રત્યેનો અંતઃકરણ પૂર્વકનો શુધ્ધ પ્રેમભાવ તેના મન (અંતઃકરણ)માંથી અમારા શત્રુઓ પ્રત્યેના પ્રેમની અશુધ્ધિને બાળીને તેના અંતઃકરણને શુધ્ધ કરી દે છે. જે કોઈ વ્યક્તિ એવું જાણવા માંગે કે તે અમારી સાથે (અમારા કુટુંબીજનો સાથે પ્રેમ કરે છે કે નહીં તો તે પોતાના મનના ભાવો અને લાગણીઓને તપાસે અને જો તેને અમારા પ્રેમની સાથે પોતાના મનમાં અમારા શત્રુઓનો પ્રેમ પણ દેખાય તો જાણી લે કે તે અમારા ચાહવાવાળાઓ પૈકીનો નથી અને અમો પણ તેની સાથે નથી. તે ખુદાવન્દે આલમ, જિબ્રઈલ અને મીકાઈલ આવી વ્યક્તિઓના શત્રુઓ છે અને ખુદાવન્દે આલમ કાફરો (અલ્લાહના અસ્તિત્વને નહીં માનનારાઓ)ને પસંદ નથી કરતો. (બિહારુલ અનવાર, ભાગ ૨૭, પાન નં ૫૧)

૪. ખાનદાને નબુવ્વાત સ.અ.વ.નું અનુસરણ:-

નબી સ.અ.વ.ના કુટુંબીજનોની પોતાના ચાહકો પાસેથી એટલી જ અપેક્ષા હોય છે કે તેઓ સ્વયં ચારિત્ર ઘડતર અને અલ્લાહને ગમતાં કાર્યો બીજાઓ કરતાં વધારે કરતાં રહે. અહલેબૈત અ.સ.ની અપેક્ષા પ્રમાણે એ લોકો કે જેઓ તેમની સાથે પ્રેમભાવ અને મિત્રતા રાખે છે તેઓએ

અહલેબૈત અ.સ.ના ચારિત્રને પોતાના જીવનનો આદર્શ બનાવીને તે પ્રમાણે વર્તન કરવું જોઈએ અને પોતાની ધર્મ પરાયણતા (તકવા) અને પરહેઝગારીમાં ઉત્તરોત્તર વૃદ્ધિ કરતાં રહે. અમીરુલ મોઅમેનીન હઝરત અલી અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “જે અમારા પ્રત્યે પ્રેમભાવ રાખે છે તેણે અમારા વર્તન અને ચાલચલગતનું અનુસરણ કરવું જોઈએ અને તેના માટે જરૂરી છે કે તે તકવા (ધર્મભીરૂતા) ધારણ કરે.” (શરહે ગુરૂલ હેકમ, ભાગ ૫, પાન નં ૩૦૩)

હઝરત ઈમામ રિઝા અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “મુહમ્મદ અને આલે મુહમ્મદ અ.સ. પ્રત્યેના પ્રેમભાવને આધાર બનાવીને સદ્ચારિત્ર અને ઈબાદતનો સતત પ્રયાસ કરતાં રહો અને પોતાની ઈબાદત પણ શ્રદ્ધા રાખીને તેમના (અહલેબૈત અ.સ.) પ્રત્યેના પ્રેમભાવ રાખો અને તેમની આજ્ઞાઓની સામે નતમસ્તક થઈને રહો; તેમાં કોઈ પાછીપાની કરશો નહીં. આ પૈકીની કોઈ પણ એક વસ્તુ-બીજી વસ્તુ વગર કબૂલ થશે નહીં.” (સફીનતુલ-બિહાર, પાન નં ૨૦૪૧)

હઝરત ઈમામ સાદિક અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “જો તમારો પ્રેમભાવ સાચો હોય તો તમો તેનું જ અનુસરણ-આજ્ઞાપાલન કરશો કેમકે પ્રેમ કરનાર જેની સાથે તે પ્રેમ કરે છે તેનો જ આજ્ઞાંકિત હોય છે. તેથી એવો પ્રેમ કે જે

અહલેબૈત અ.સ.ની આશાંકિતતા અને તેમના અનુકરણ સાથે હોય તે આ મહાન હસ્તીઓની પ્રસન્નતાનું કારણ બને છે તેથી જ અમીરુલ મોઅમેનીન હઝરત અલી અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે અમે એવી રીતે સવાર કરી (સવારે જાગ્યાં) કે અમો અમારા ચાહવાવાળાઓ અને મિત્રોના અમારા પ્રત્યેના પ્રેમના કારણે પ્રસન્નતા અનુભવતાં હતાં.” (બિહારુલ અનવાર, ભાગ ૨૭, પાન નં ૮૨)

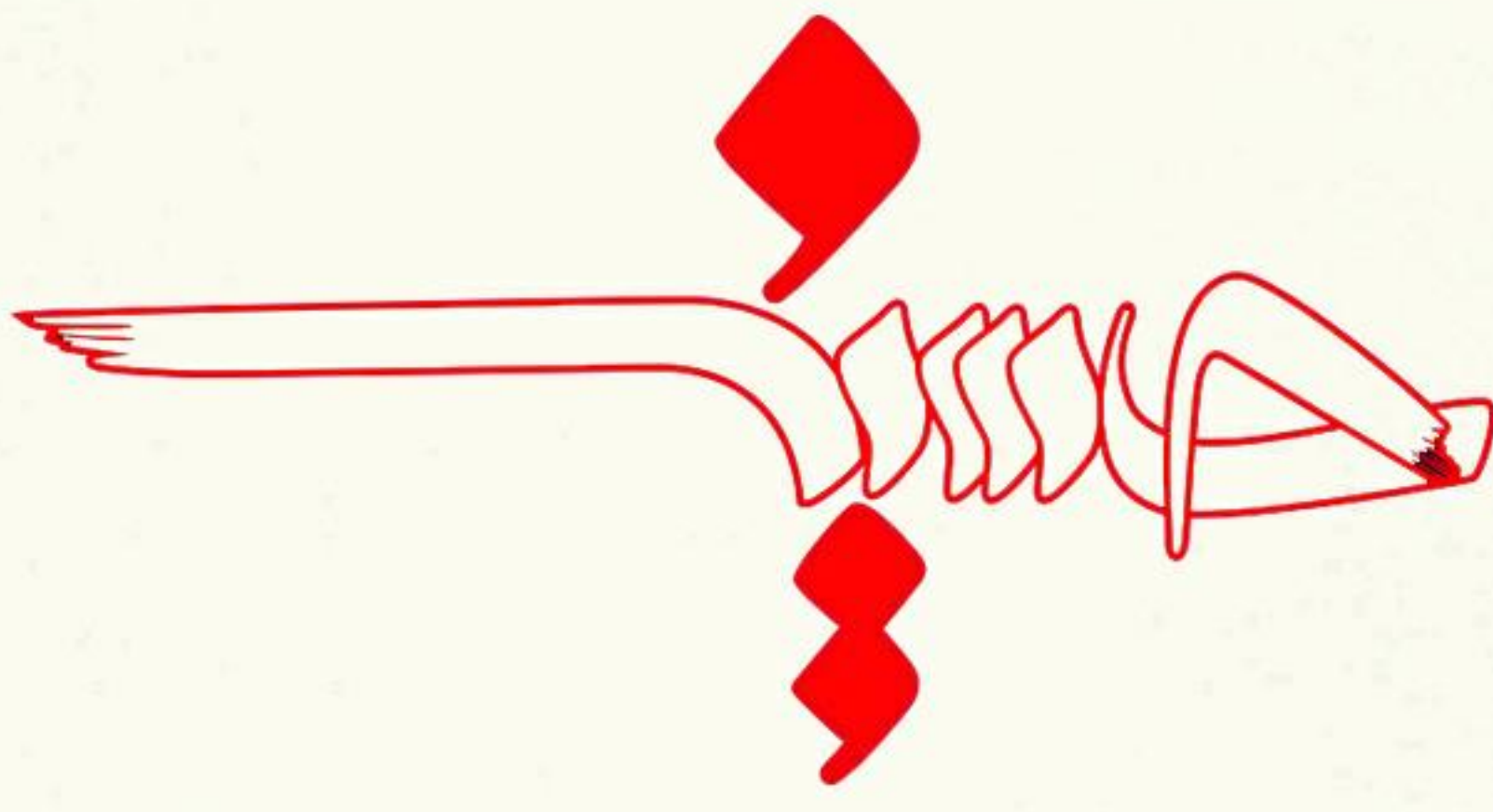
૫. બીજાના મને અહલેબૈત અ.સ.ના પ્રેમને સુદૃઢ કરવું:-

અહલેબૈત અ.સ.ના ચાહવાવાળાઓની એક અગત્યની ઓળખ એ છે કે તેઓ પોતાની ચાલ ચલગત અને વર્તન થકી બીજી વ્યક્તિઓના મનમાં પણ આ મહાન હસ્તીઓ પ્રત્યેનો અહોભાવ અને પ્રેમ પ્રસ્થાપિત કરે છે. તેઓ માટે જરૂરી છે કે તેઓ સમાજમાં એવી રીતે રહે કે જેથી કરીને લોકો (તેમના વર્તન-ચારિત્ર-વાણીથી પ્રભાવિત થઈને) અહલેબૈત અ.સ. પ્રત્યે આકર્ષાય અને એવું તો ન જ થવું જોઈએ કે તેમને કારણે લોકોના મનમાં અણગમો ઉદભવે.

હઝરત ઈમામ જાઅફરે સાદિક અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “ખુદા એ વ્યક્તિ ઉપર પોતાની દયા-કૃપા વરસાવે કે જે (પોતાની ચાલ ચલગત અને વર્તન થકી) લોકોના મનમાં

અમારા પ્રત્યેનો પ્રેમભાવ પ્રગટાવે અને તેમના મનમાં
અમારા પ્રત્યેના વેર-ઝેરના બીજ તો ન જ રોપે.”
(બિહારુલ અનવાર, ભાગ ૭૫, પાન નં ૪૨૧)

ઉપર અમે પ્રેમભાવની અસરો અંગે જે વિગતવાર ચર્ચા
કરી છે તેનાથી સ્પષ્ટ થઈ જાય છે કે લોકોના મનમાં
અહલેબૈતે અત્હાર અ.સ. પ્રત્યેના ગાઢ પ્રેમભાવને
પ્રસ્થાપિત કરવા માટે પોતાનામાં ધર્મપરાયણતા,
પરહેઝગારી અને અલ્લાહની તાબેદારીના ગુણ કેળવવા
અનિવાર્ય છે તેથી મુહમ્મદ સ.અ.વ. અને આલે મુહમ્મદ
અ.સ.ના ચાહવાવાળાઓ માટે જરૂરી છે કે પોતાના
સદ્ચારિત્ર, સદ્વાણી અને સદ્વર્તન થકી -જે રીતે શક્ય
હોય તે દરેક રીતે- લોકોના મનમાં આ અત્યાચાર પિડીત
હસ્તીઓ પ્રત્યેના પ્રેમભાવને પ્રસ્થાપિત કરે.

کلمہ حق اور کلمہ حق

નમાઝ અને લોકોના પ્રકારો

પયગમ્બરે અક્રમ સ.અ.વ.એ ફરમાવ્યું છે કે મારી ઉમ્મતમાં ચાર પ્રકારના લોકો છે:

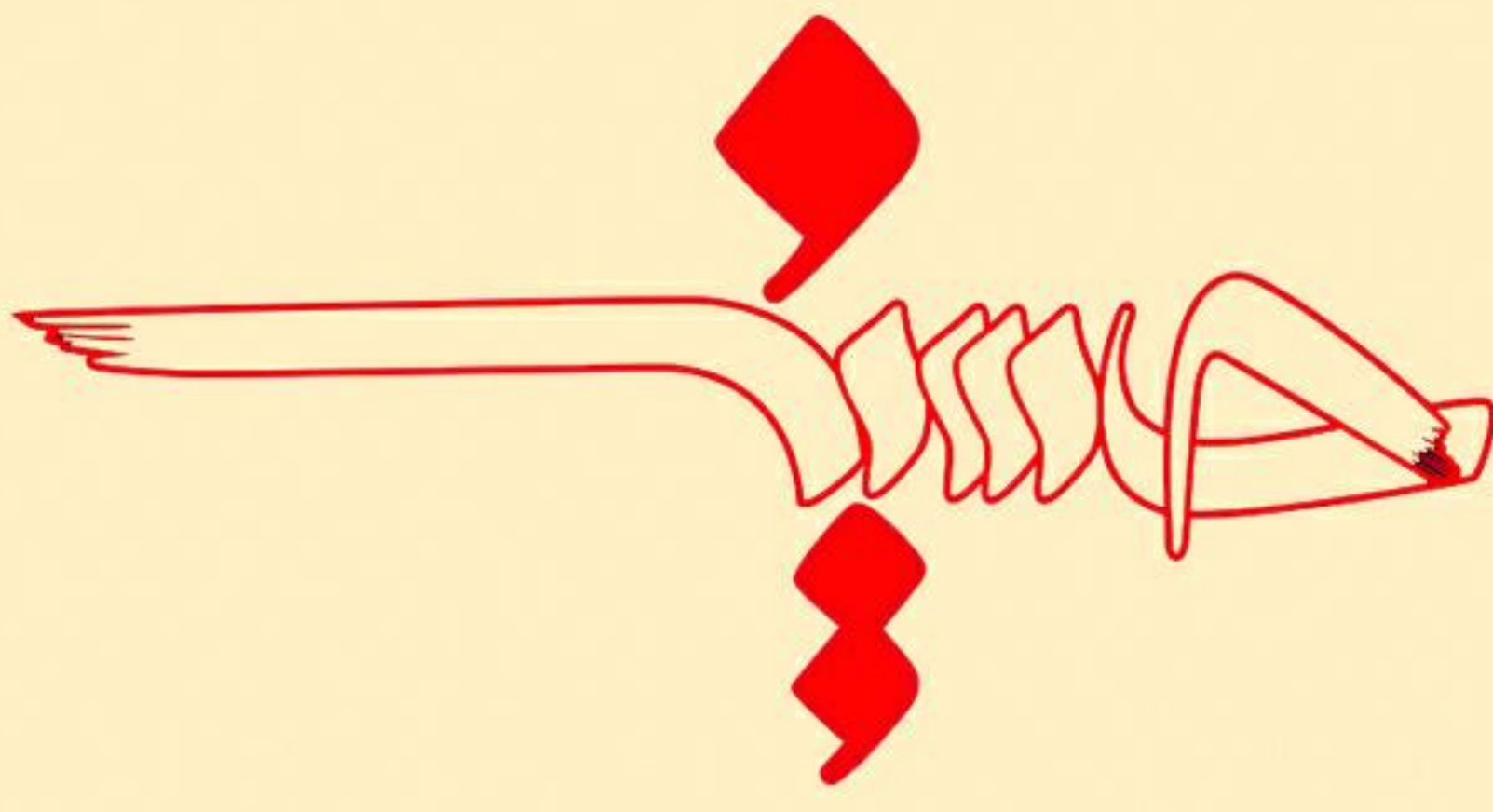
૧. તે સમૂહ જે નમાઝ તો પઢે છે પરંતુ પોતાની નમાઝો પ્રત્યે ગંભીરતા દાખવતા નથી, બેદરકાર રહે છે તેવા લોકો માટે “વૈલ” છે (એટલે કે ભારે નુકશાન છે) અને “વૈલ” જહન્નમના ઘટકોમાં એક એવા સ્થળનું નામ છે જે નમાઝમાં આળસ રાખનારા લોકો માટે નિર્મિત થયેલ છે. તે વિશે કુરઆનમાં ઈશાદિ થયેલ છે કે: “એ નમાઝીઓ માટે “વૈલ” છે કે જેઓ નમાઝમાં ગંભીરતા દાખવતાં નથી અને બેદરકારી કરે છે તેમ જ આડંબર કરે છે.” (સૂરએ માઉન, આયત ૪-૫)

૨. બીજો સમૂહ એ છે કે જેઓ ક્યારેક નમાઝ પઢે છે અને ક્યારેક નથી પઢતા. આ લોકો માટે “ગૈય” છે. આ “ગૈય” પણ જહન્નમના સૌથી નીચેના ઘટકો પૈકીનો એક ઘટક છે. તે લોકો માટે કુરઆનમાં ઈશાદિ થયેલ છે કે: “તેમના પછી એવા નાલાયક લોકો તેમના ઉત્તરાધિકારી થયાં કે જેમણે નમાઝને વેડફી નાંખી અને પોતાની મનોકામનાઓને અનુસરવા લાગ્યાં તેથી તેઓ ટુંક સમયમાં નષ્ટ થઈ જશે.” (સૂરએ મરયમ, આયત ૫૯)

૩. એક સમૂહ એ લોકોનો છે કે જેઓ કદીયે નમાઝ નથી પઢતાં તે લોકો માટે “સકર” છે. આ પણ જહન્નમના ખંડો પૈકી એક ખંડ છે.

આ અંગે પણ કુરઆનમાં ઉલ્લેખ છે કે: “જન્મતમાંના મોઅમેનીન જહન્નમમાં જે લોકોને લઈ જવામાં આવતાં કેટલાંક અપરાધીઓને પુછશે કે તમારા કયા કાર્યે (તમારા કયા ગુનાહએ) તમને સફર (જહન્નમ)માં પહોંચાડી દીધાં? ત્યારે તેઓ કહેશે કે અમો નમાઝ પઢવાવાળાઓ પૈકીના નહોતાં.” (સૂરએ મુદસ્સિર, આયત ૪૦-૪૨)

૪. એક સમૂહ એ લોકોનો છે જે હમેશાં નિયમિત રીતે નમાઝ અદા કરતો રહે છે અને નમાઝ અત્યંત આગ્રહપૂર્વક, કરગરીને અને નમ્રતાથી અદા કરતા રહે છે. આ લોકો વિશે ખુદાવંદે આલમે ફરમાવ્યું છે કે:

“નિ:શંકપણે એ મોઅમિનો સફળતા પ્રાપ્ત કરનારા છે કે જેઓ પોતાની નમાઝોમાં એકાગ્રતા કેળવે છે.” (સૂરએ મોઅમેનૂન, આયત ૧-૨)

નમાઝ નિયમિતતાથી પઢતા રહેવું તે બુરાઈઓ અને અયોગ્ય વર્તનથી બચાવે છે. (સૂરએ અન્કબૂત, આયત ૪૫) નમાઝ ખુદાવંદે આલમનો પાડ માનવા માટેની (શુક્ર અદા કરવા માટેની) છે. (સૂરએ ઝોમર, આયત ૬૬)

નમાઝ મનુષ્યને ખુદાના સાનિધ્ય તરફ દોરે છે. (સૂરએ અલક, આયત ૧૯) તેથી આપણે કદી પણ નમાઝ પઢવાની બાબતે આળસ કરવી જોઈએ નહીં અને જો કોઈ (કાબૂ બહારના કારણે) નમાઝ કઝા થઈ જાય તો માણસે જ્યારે તક મળે ત્યારે સૌ પ્રથમ નમાઝ પઢી લેવી જોઈએ.

મોહર્રમમાં અઝાદારીની પદ્ધતિ અને શિષ્ટાચાર

૧. કાળા વસ્ત્રો ધારણ કરવા:- ધાર્મિક આજ્ઞાઓ (ફિક્હ) અનુસાર કાળા વસ્ત્રો ધારણ કરવા તે “મકરૂહ” છે પરંતુ ઈમામ હુસૈન અ.સ. અને અન્ય અઈમ્મએ માઅસૂમીન અ.સ.ની અઝાદારીમાં કાળા વસ્ત્રો ધારણ કરવાને અપવાદ ગણવામાં આવ્યો છે કેમકે આ કાર્ય શોક પ્રદર્શનની નિશાની અને ક્રાંતિના પ્રદર્શન પૈકીનું છે.

૨. સાંત્વના આપવી:- મુસીબતમાં હોય તેવી કોઈ પણ વ્યક્તિને સાંત્વના આપવી “મુસ્તહબ” છે. પયગમ્બરે ઈસ્લામ સ.અ.વ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “જે કોઈ અન્ય મુસીબતમાં સપડાએલા વ્યક્તિને સાંત્વના આપે છે તો તેને તેનો બદલો તે મુસીબતમાં સપડાએલા વ્યક્તિ જેટલો જ મળશે.”

શીઆઓમાં એવી પ્રથા પ્રચલિત છે કે તેઓ “આઅઝમલ્લાહો ઉજૂરકુમ” કહીને એક-બીજાને સાંત્વના આપે છે. ઈમામ મુહમ્મદ બાકિર અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે જ્યારે અમારા શીઆઓ અઝાદારીના દિવસોમાં એક-બીજાને મળે ત્યારે તેઓએ આ વાક્ય બોલવું જોઈએ: “આઅઝમલ્લાહો ઉજૂરના-બે-મુસાબેના બિલ-હુસૈન (અલયહિસ્સલામ)-વ-જઅલના વલિચ્ચેહી-લે-ઈમામિલ-મહદી-મિન આલે મુહમ્મદ અલયહિસ્સલામ” અર્થાત: “હે ખુદા! અમારા અજમાં ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની અઝાદારી થકી વધારો કરી દે અને અમને અને તમને ઈમામ મહદી (અજ.)ની સાથે ઈમામ અ.સ.નો બદલો લેનારાઓમાં સામેલ કરી દે.” (મુસ્તદરેકુલ વસાઈલ, ભાગ ૨, પાન નં ૨૧૬)

૩. આશૂરાના દિવસે કામ-કાજમાં રજા રાખવી:- ઈમામ સાદિક અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “જે વ્યક્તિ આશૂરના દિવસે રજા રાખે એટલે કે પોતાના કામ-કાજને બંધ રાખે અને આજીવિકા મેળવવા માટેનું કોઈ કાર્ય ન કરે તો ખુદાવન્દે

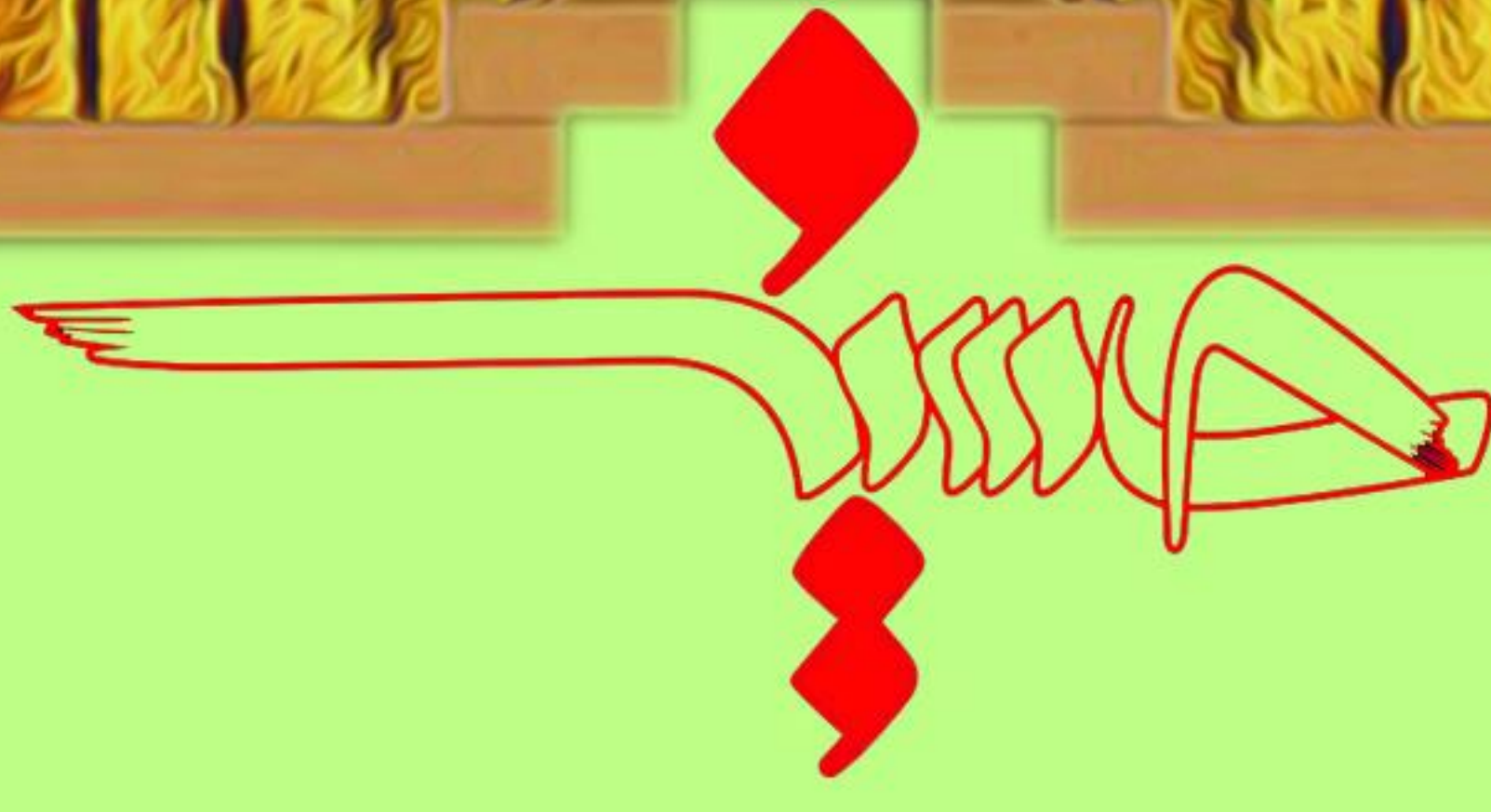

الحادي عشر

આલમ તેની દુન્યા અને આખેરતની તમામ જરૂરિયાતો પૂર્ણ કરશે અને જે વ્યક્તિ ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના શોકમાં આશૂરાના દિવસે શોકાતૂર રહેશે-તે-કયામતનો દિવસ- કે જે દિવસ સઘળા મનુષ્યો માટે બીક અને ભયનો દિવસ છે- તે દિવસ તેના માટે ખુશી અને પ્રસન્નતાનો દિવસ હશે.” (અમાલિયે શૈખ સદૂક, પાન નં ૧૨૯)

૪. ઝિયારત:- અલ્કમા બિન હઝરમીએ ઈમામ મુહમ્મદ બાકિર અ.સ.ને અરજ ગુજારી કે: “મને એવી દુઆ શીખવાડો કે જે હું આશૂરના દિવસે દૂરથી અથવા નજીકથી અને મારા ઘરેથી (પણ) પઢી શકું.” ઈમામ અ.સ.એ ફરમાવ્યું: “હે અલ્કમા! તમો જ્યારે પણ આ દુઆ (એટલે કે ઝિયારત) પઢવાનો સંકલ્પ કરો ત્યારે પ્રથમ બે રકઅત નમાઝ પઢો અને તે પછી ઝિયારતે આશૂરા પઢો અને દુઆ કરો ત્યારે જે ફરિશ્તાઓ ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની ઝિયારત કરનારાઓ માટે દુઆ કરે છે તે તમારા માટે પણ દુઆ કરશે અને ખુદાવન્દે આલમ તમારા માટે એક લાખ દરજ્જાઓ (નો સવાબ) લખશે અને તમારી

ગણત્રી એવી વ્યક્તિ તરીકે થશે કે જે ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની સાથે શહીદ થયો હોય અને શહીદોના ટોળામાં રહેશે અને તેના માટે પયગમ્બર અને રસૂલની ઝિયારતનો સવાબ લખવામાં આવશે અને એ વ્યક્તિની ઝિયારતનો સવાબ લખવામાં આવશે કે જેણે ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની તેમની શહાદતના દિવસે ઝિયારત કરી હોય.” (મિસ્બાહુલ મુતહજ્જિદ, પાન નં ૭૧૪)

જો શક્ય હોય તો ઝિયારતે આશૂરા માઅરઝીને સો સલામ અને લાઅનત સાથે પઢો અને જો સમય ન હોય તો સો સલામ અને સો લાઅનત માટે ઝિયારતે આશૂરા ગૈર માઅરઝી પઢો કે જેનો સવાબ પણ ઝિયારતે આશૂરાએ માઅરઝીના સવાબ જેટલો જ છે અને આ ઝિયારતને દરરોજ પઢતાં રહો. (આ બંને ઝિયારતો મફાતીહુલ જિનાનમાં છે.)

૫. રડવું અને રૂદન કરવું:- હદીસે કુદસીમાં છે કે ખુદાવન્દે આલમે હઝરત મૂસા અ.સ.ને ફરમાવ્યું કે: “હે મૂસા! મારા બંદાઓમાંથી જે બંદો જે કોઈ પણ મુસ્તફા સ.અ.વ.ના ફરઝન્દની

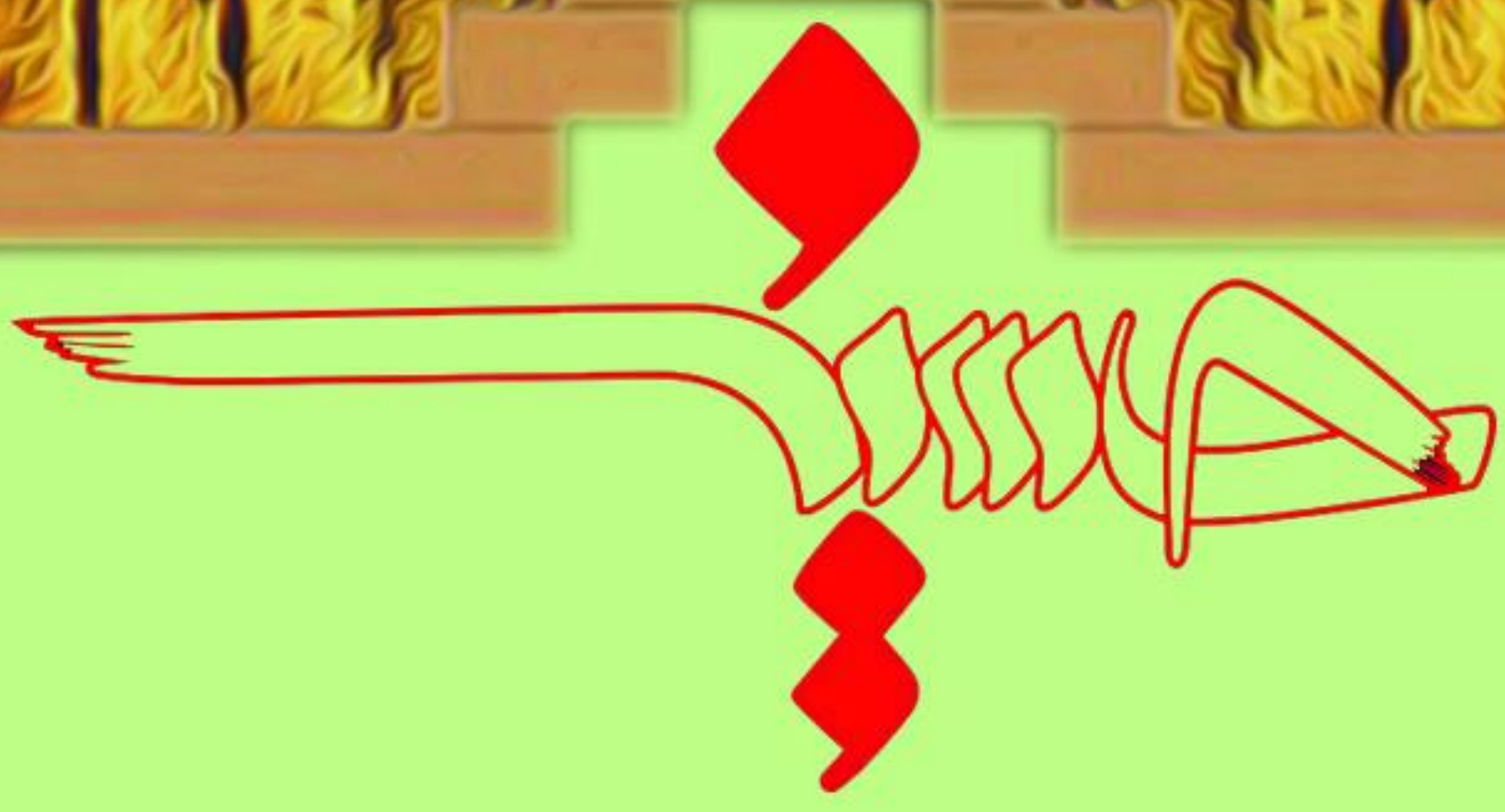
શહીદી દિવસ

શહાદતના દિવસે (આશૂરાના દિવસે) રૂદન કરશે અથવા રૂદનની પરિસ્થિતિમાં આવી જશે અને પયગમ્બર સ.અ.વ.નો દોહિત્રની મુસીબતને યાદ કરીને શોકમગ્ન થશે તે જજ્ઞતમાં જશે.” (મુસ્તદરકે સફીનતુલ-બિહાર, ભાગ ૭, પાન નં ૨૩૫)

૬. અઝાદારીની મજલિસો કરવી:- ઈમામ સાદિક અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “મને તમારું મજલિસોનું આયોજન કરવાનું કાર્ય ગમે છે. આ મજલિસોમાં અમારા ધ્યેયનો પ્રસાર કરો. ખુદાવન્દે આલમ એ વ્યક્તિ પર પોતાની દયા-કૃપા વરસાવે કે જે અમારા ધ્યેયને નવજીવન આપીને તેનો પ્રચાર-પ્રસાર કરે છે.” (વસાએલુશ્શીઆ, ભાગ ૧૦, પાન નં ૨૩૫)

૭. આશૂરાના દિવસે ઝોહરની નમાઝ-જમાઅતની સાથે:- ઈમામ હુસૈન અ.સ. અને આપના વફાદાર સાથીઓ નમાઝના કાજે શહીદ થયાં છે અને તેથી ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની ઝિયારતે મુત્લેકામાં આપણે ઈમામ અ.સ.ને સંબોધીને કહીએ છીએ કે: “અશહદો-અજ્ઞકા

કદ-અકમ્તસસલાત-વ-આતયત-ઝઝકાત-વ-
અમરતા બિલ-માઅરફ-વ-નહયતા અનિલ-
મુન્કર” અર્થાત: હું ગવાહી આપુ છું કે આપ
અ.સ.એ નમાઝ કાયમ કરી અને ઝકાત અદા
કરી અને અમ્ર-બિલ-માઅરફ (નેક કાર્યો)
અન્જામ આપ્યો અને “મુન્કર”થી નહીં ફરમાવ્યું.
(સોગનામએ આશૂરા, પાન નં ૬૭-૮૦)

૮. આનંદ પ્રમોદના કાર્યો-જેવું કે ભોજન-
કાંઈ પીવું એટલે સુધી કે સુઈ જઈને આરામ કરવું
અને એવા સઘળા કાર્યો જે આનંદદાયક છે તે
તમામનો ત્યાગ અને પોતાને સંપૂર્ણપણે શોકમગ્ન
રાખવું તે:- ઈમામ સાદિક અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે
કે: “આશૂરાના દિવસે આનંદ-પ્રમોદના કાર્યોથી
દૂર રહેવું જોઈએ અને અઝાદારીની પદ્ધતિઓ
અપનાવો, અઝાદારીનું વાતાવરણ દેખાય તેવું કરો
અને મધ્યાહન (ઝવાલ) સુધી ખાવા-પીવાનો
ત્યાગ કરો અને મધ્યાહન (ઝવાલ) પછી પણ
શોકગ્રસ્ત લોકો લેતાં હોય તેવું (તદ્દન સાદુ-
જરાયે સ્વાદિષ્ટ ન હોય તેવું જ) ભોજન લો.”
(મીઝાનુઈલ હિકમત, ભાગ ૮, પાન નં ૩૭૮૩)

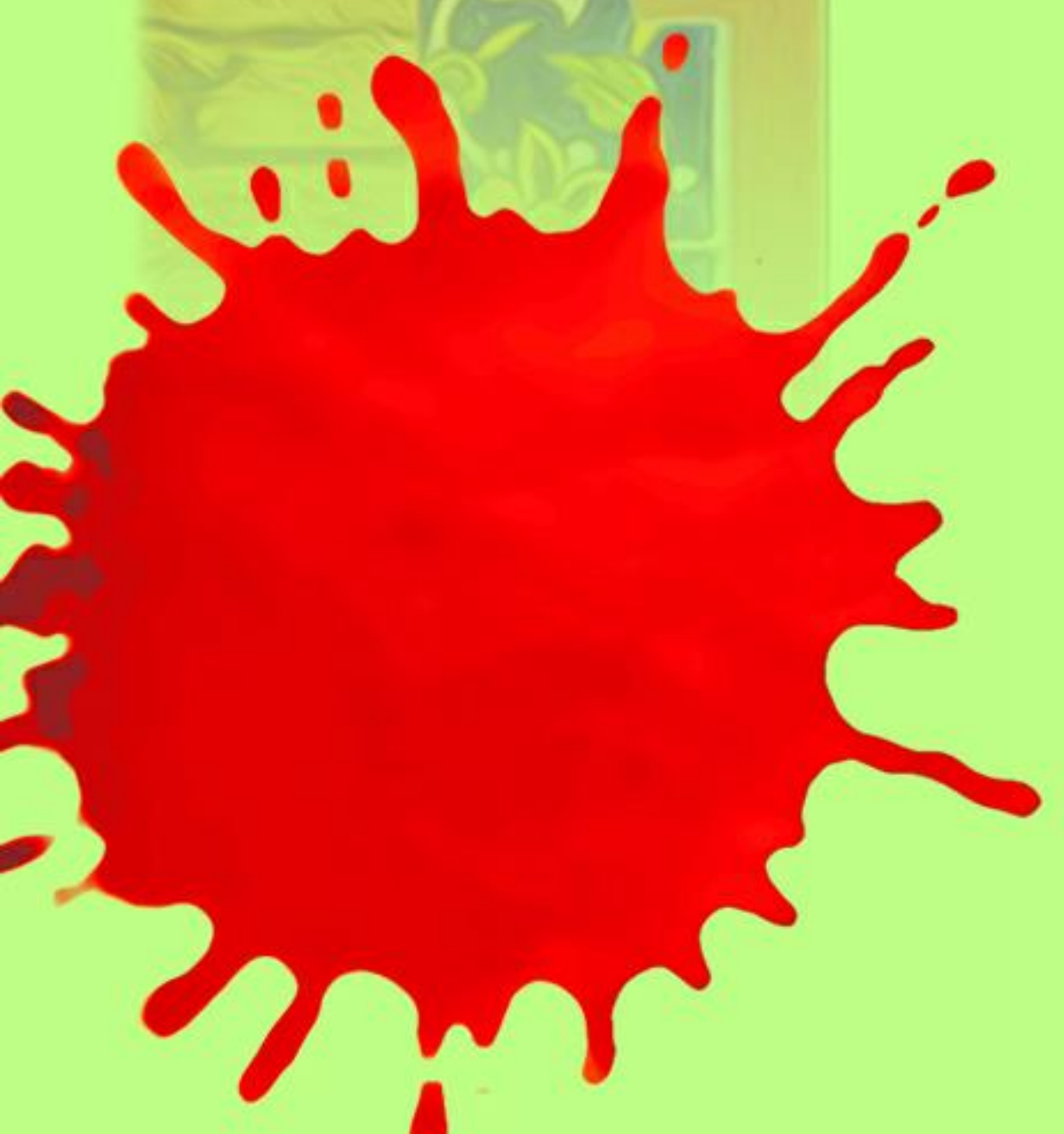

શ્રી અલ્લાહ

એક આલિમે દીને ફરમાવ્યું છે કે: “જે દિવસે ઈમામ હુસૈન અ.સ. ઉપર પાણી બંધ કરવામાં આવ્યું હતું તે દિવસ એટલે કે સાતમી મોહરમથી આશૂરાના દિવસ સુધી પાણીનો ત્યાગ કરી અને ઈમામ હુસૈન અ.સ. અને તેમના અહલેબૈત અ.સ.ના માન ખાતર પાણી તો ન જ પીવો.”

૯. નિખાલસતા એ અઝાદારીનો ધ્યેય:-
અઝાદારીને એકમાત્ર રીત-રિવાજની રીતે અપનાવવાને બદલે ધ્યેય એવો હોવો જોઈએ કે આ કાર્ય નિઃસ્વાર્થ ભાવનાથી માત્ર અને માત્ર ખુદાની પ્રસન્નતા પ્રાપ્ત કરવાના ધ્યેય સાથે કરવામાં આવે અને ભાવના તદ્દન શુદ્ધ હોવી જોઈએ. કેમકે શુદ્ધ ભાવના અને નિઃસ્વાર્થ હેતુથી કરવામાં આવેલ એક નાનકડું કાર્ય પણ શુદ્ધ ભાવના અને નિઃસ્વાર્થ હેતુ વગર કરવામાં આવેલ કોઈ મોટા કાર્યથી સારું છે અને આ બાબત હઝરત આદમ અ.સ. અને શયતાનની ઈબાદતના સંદર્ભમાં સારી રીતે સમજી શકાય તેમ છે કે શયતાનની ઈબાદત શુદ્ધ ભાવના સાથે ન હોવાથી તેની હજારો વર્ષની ઈબાદત પણ તેને

હમેશ માટે જહન્નમમાં જવાથી મુક્ત કરાવી શકી નહીં અને હઝરત આદમ અ.સ.ની શુદ્ધ ભાવના સાથેનું એક પ્રાયશ્ચિત (તૌબા) આપની ક્ષમા પ્રાર્થના સ્વીકારનું કારણ બની ગઈ.

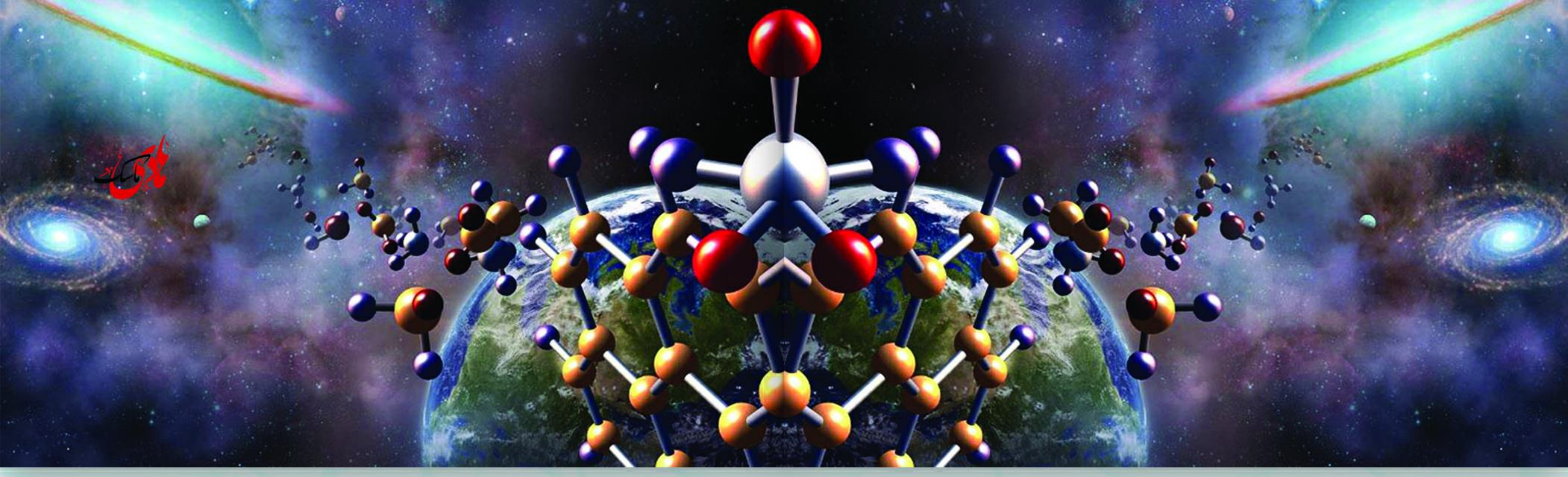
આઅમાલ કરતી વખતે એ બાબત પણ દ્રષ્ટિ સમક્ષ રાખવી જરૂરી છે કે ભાવનામાં આડંબર ન હોય અને લોકોમાં દેખાડો કરવા માટે (લોકો જુએ અને પ્રશંસા કરે- તેમના પ્રત્યે અહોભાવ કેળવે- તે આશયથી) આઅમાલ કરવામાં આવે નહીં.

૧૦. આશૂરના અંતમાં “ઝિયારતે તસ્લીયત” પઠો અને આશૂરાના દિવસો વસીલા સાથે આપણી અઝાદારી કબૂલ થાય અને સુધારો થાય એવા આશય સાથે આપણે આપણાં ગુનાહોની માફી માંગવી જોઈએ. (અલ-મુરાકેબાતમાંથી ભાવાનુવાદ, પાન નં ૪૭-૫૩)

આશૂર

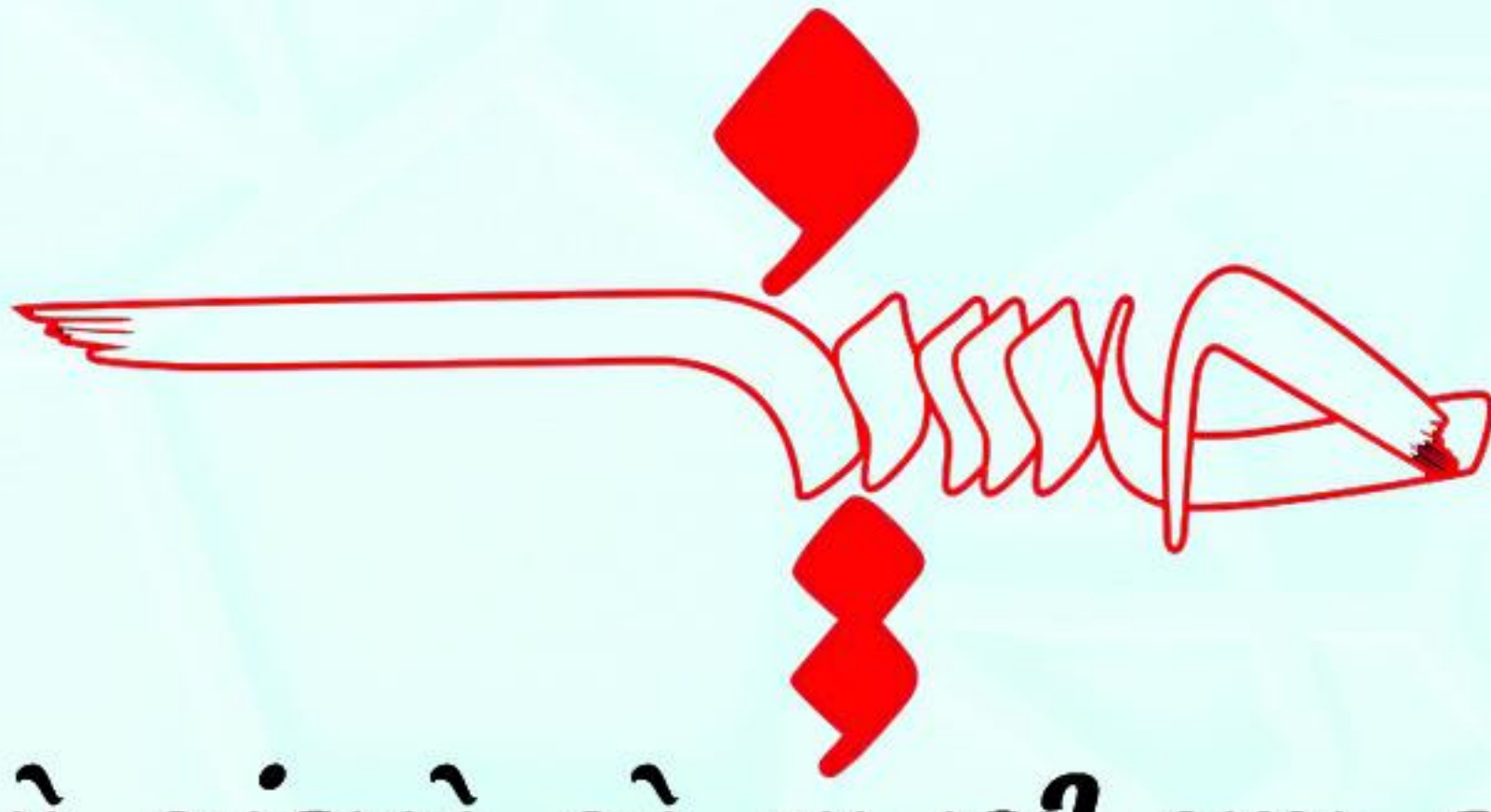

કુરઆને મજુદમાં અનેક વિધાઓ અંગેના ઉલ્લેખો

કુરઆન અને જ્ઞાન તેમ જ વિદ્યા વચ્ચેના સંબંધને સમજવા માટે એટલું નોંધવું પુરતું છે કે કુરઆન માનવજગતના માર્ગદર્શન માટે નાખિલ થયેલ છે અને માનવજગતનું અસ્તિત્વ જ્ઞાન અને વિદ્યાને કારણે જ છે. કુરઆને મજુદમાં અલ્લાહ તબારક-વ-તઆલાએ રસૂલે અકરમ સ.અ.વ.ને નબી અને રસૂલ બનાવીને મોકલ્યાં તેના કારણોનું વર્ણન કરતાં એ સ્પષ્ટ કરી દીધું છે કે રસૂલ સ.અ.વ.ને કિતાબ (કુરઆને મજુદ)નું (માનવજાતને) શિક્ષણ આપવા માટે મોકલવામાં આવ્યા છે અને “કિતાબ”ની વ્યાખ્યા આ શબ્દો વડે દર્શાવવામાં આવી છે કે: “લા-રતબિંવ-વ-લા-યાબિસિન ઇલ્લા ફી-કિતાબિમ્મુબીન” અર્થાત: કોઈ સૂકું અને લીલું એવું નથી કે જે આ કિતાબે મુબીનમાં ન હોય. આ તો સ્પષ્ટ સંદેશો એવો જ છે કે રસૂલ સ.અ.વ. સમગ્ર માનવજાતને દરેક સૂકા અને લીલાનું -એટલે કે જગતમાં મોજૂદ છે તે દરેક વસ્તુનું- જ્ઞાન આપવા માટે આવ્યાં હતાં.

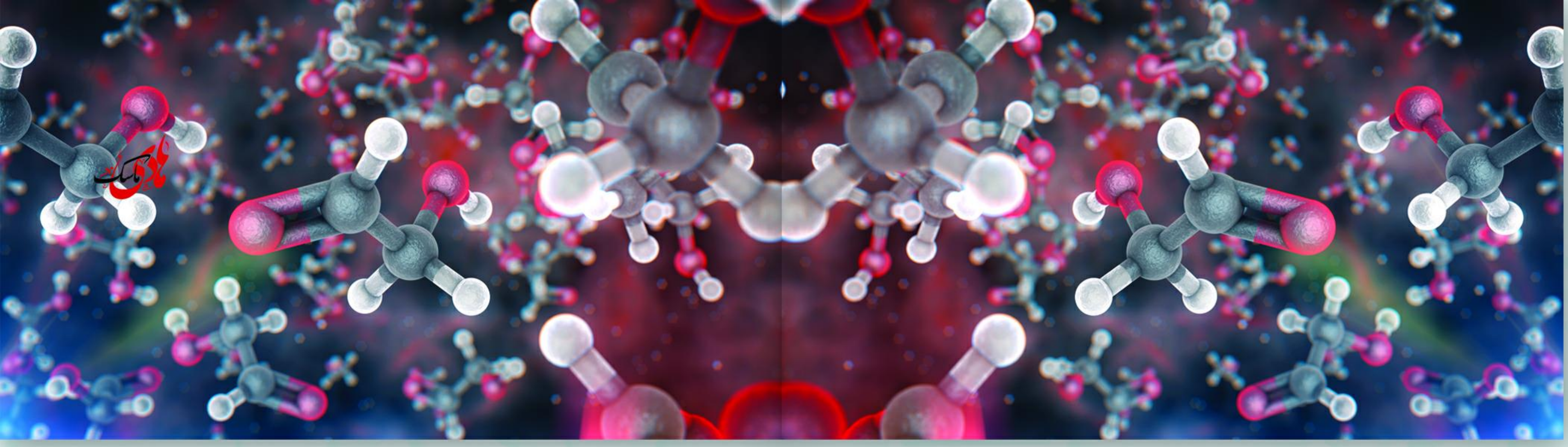

આ બાબતનો અંદાજો એ વાતથી પણ કરી શકાય છે કે કુરઆને કરીમના નામિલ થવાનો પ્રારંભ “ઘકરઅ” (પઢો) શબ્દથી કરવામાં આવ્યો છે અને તેના પરિણામ સ્વરૂપ “અલ્લમલ ઇન્સાના મા-લમ-યઅલમ” (અમે મનુષ્યોને તે જે નહોતાં જાણતાં તે શિખવાડ્યું)નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે. એટલે કે કુરઆન નામિલ થવાનું ધ્યેય કિરઅત (પઢવું-વાંચવું) છે અને અલ્લાહે મનુષ્યને તે નહોતો જાણતો તે જ્ઞાન (આ કુરઆન થકી) આપ્યું છે.

જ્ઞાનના જગત પર કુરઆનના ઉપકારોનો અંદાજો એ હકીકત પરથી પણ લગાવી શકાય તેમ છે કે આકાશી પુસ્તકોના અંતિમ પુસ્તક બાઈબલમાં પોતાની કૌમને “બની ઇસાઈલના ઘંટાઓ” તરીકે ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે. એ જોતાં સ્પષ્ટ થાય છે કે જે કૌમ (વ્યક્તિઓના સમૂહ)નું માનસિક સ્તર ઘંટાઓના માનસિક સ્તર જેટલું હોય તેને જ્ઞાન અને વિદ્યાના એ ખજાનાઓ નથી આપી શકાતાં જે “યા અય્યોહન્નાસ” (હે માનવીઓ!, હે મનુષ્યો!, હે સમગ્ર માનવજાત!)ના સંબોધનથી સંબોધિત કરાએલ કૌમને આપી શકાય. તેથી જ કુરઆનમાં લોકોનું સંબોધન “યા અય્યોહન્નાસ” એટલે કે “હે માનવીઓ, હે મનુષ્યો, હે માનવજાત” તરીકે કરવામાં આવ્યો છે. તેમને “ઘંટાઓ” સાથે સરખાવવામાં આવ્યાં નથી અને તેથી જ આજથી બે-ત્રણ સદીઓ પહેલાં સુધી ઇશુખ્રિસ્તના અનુયાયીઓ અને ચર્યના ઇજારદારોએ નવિન શોધો-સંશોધનો અને વિદ્યા-જ્ઞાનનો સશ્ત્ર વિરોધ કર્યો હતો અને પૃથ્વીની ગતિ, ગુરુત્વાકર્ષણ જેવા તથ્યો સત્ય હકીકતોનું સંશોધન કરી જગત સમક્ષ ખરી સાચી પરિસ્થિતિ મુક્તાર સંશોધનકારોને સશ્ત્ર સજાઓને પાત્ર ગણવામાં આવ્યાં હતાં જ્યારે કુરઆનમાં આજથી ચૌદસો વરસ

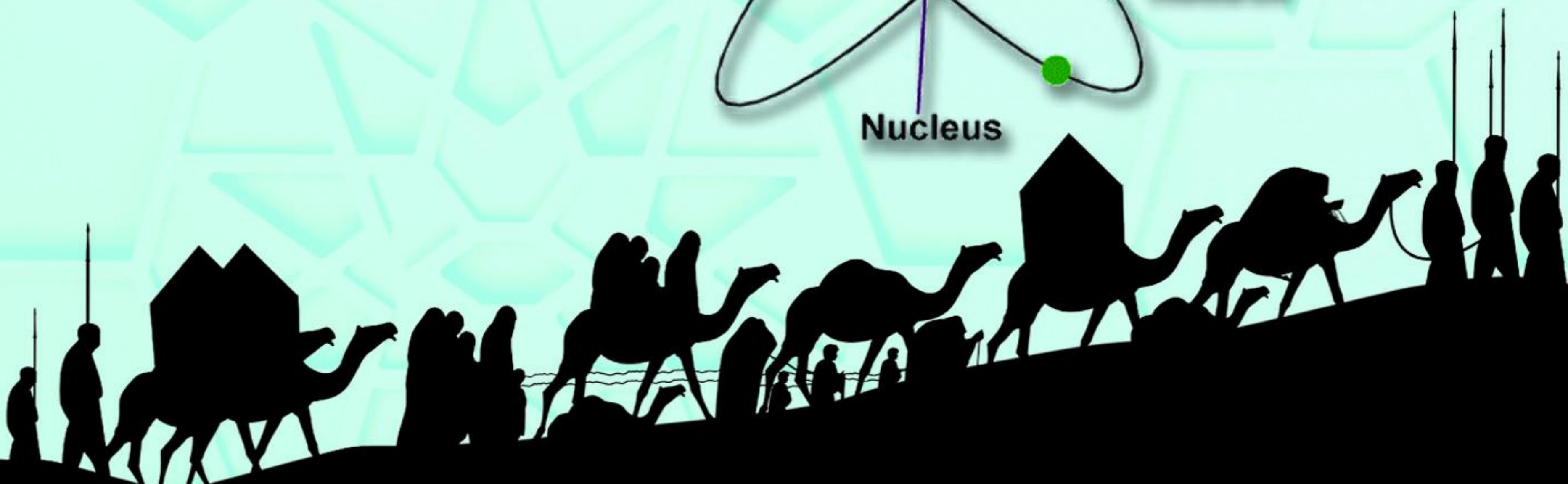
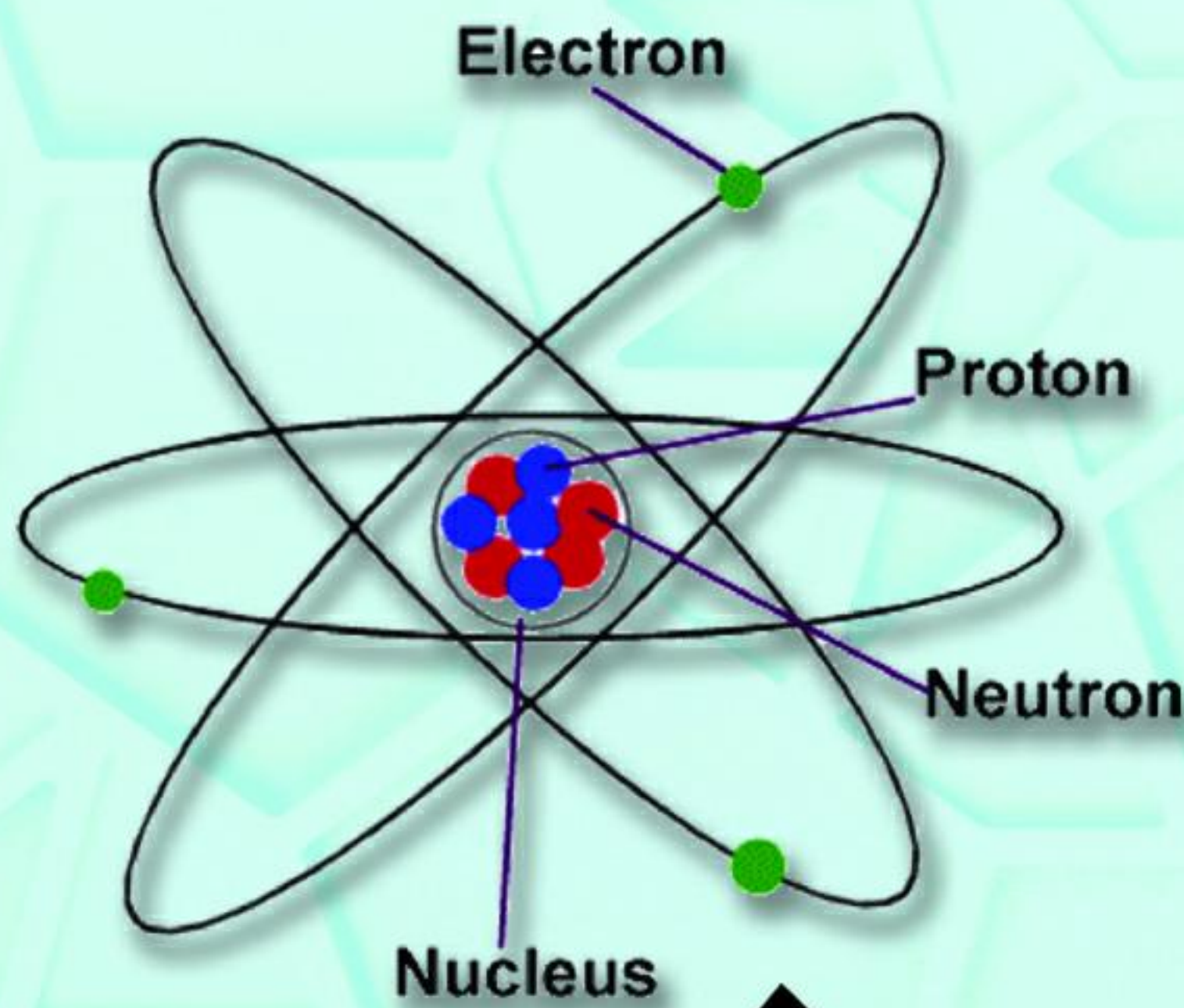

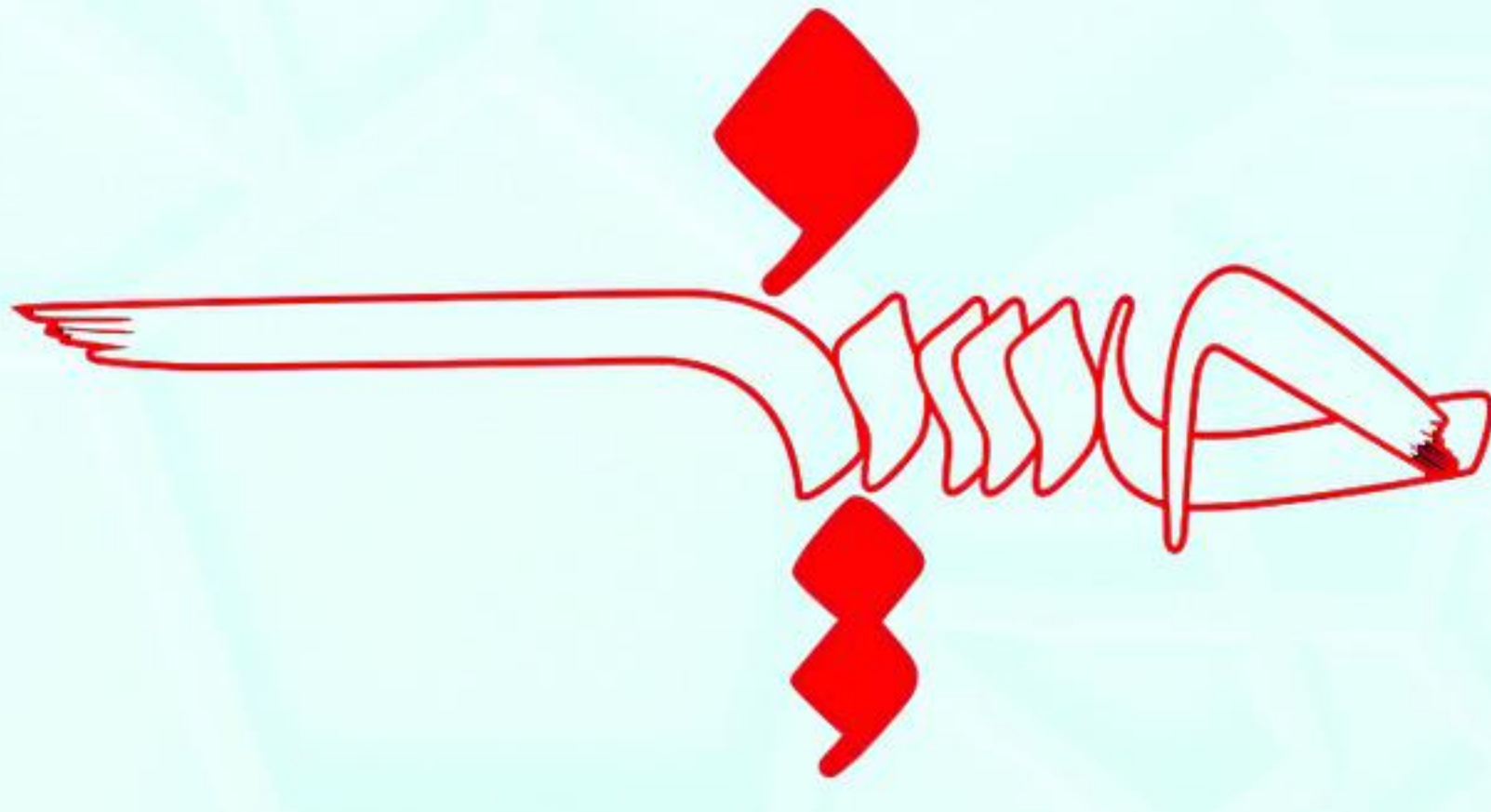

પહેલાં તે યુગના લોકોના બૌદ્ધિક સ્તર અનુસાર બે-બે શબ્દોમાં જગતની બધી જ વિદ્યાઓ-જ્ઞાનના ભંડારો અંગે અંગૂલી નિર્દેશ કરવામાં આવ્યો છે અને ભવિષ્યની આધુનિક પ્રગતિથી માજવજાત માટે સમુદ્રને કૂજમાં બંધ કરીને રજુ કરી દેવામાં આવ્યો હતો. આધુનિક યુગની પ્રગતિશીલ, બુદ્ધિશાળી માનવજાત કુરઆનની એ આયતોને વાંચે છે અને માથું ઘુણાવે છે કે જો આ “કિતાબ” આકાશી (ઈશ્વર તરફથી આવેલી) ન હોત તો તેનો સંદેશ અને તેના ઉલ્લેખો શાશ્વત ન હોત અને ચૌદસો વરસ પહેલાં અબુધ-અજ્ઞાની અરબ જગત સમક્ષ આ તથ્યો અને આ જ્ઞાનના ભંડારો રજુ કરવાની આવશ્યકતા જ શું હતી!!! ખરેખર તો તે સંદેશ-આ જ્ઞાનના ભંડારો ભવિષ્યની પેઢીઓ માટે કુરઆને મજીદમાં મુકવામાં આવેલ છે.

કુરઆનમાં ટુંકસારમાં જે વિદ્યાઓ બાબતે અંગૂલી નિર્દેશ થયેલ છે તેને હપ્તે-હપ્તે જુદા-જુદા અંકોમાં આપની સમક્ષ મુકવામાં આવશે જેથી કરીને કુરઆન અને ઈસ્લામની મહાનતા પ્રસ્થાપિત થવાની સાથે આપણા જ્ઞાનને પણ નવા દ્રષ્ટિકોણ સાંપડે.

૧. કુરઆનમાં અણું અંગેનું જ્ઞાન:-

ખુદાવન્દે આલમ ઇર્શાદ ફરમાવે છે કે: “વ-મા-યઅમ્મોબો અન-રબ્બેકા મિન-મિસ્કાલે મરતિન ફિલ-અર્મે વ-લા-ફિસ્સમાએ વ-લા-અસગરુ મિન માલેકા વ-લા-અકબરુ ઇલ્લા-ફી-કિતાબિમ-મુબીન.” (સૂરએ યુનુસ, આયત ૬૧)

આ આયતમાં અણુંના ઉલ્લેખ સાથે તેના “ભાર”નો ઉલ્લેખ અને પછી અણુંના ઉલ્લેખ સાથે પૃથ્વી અને આકાશનો ઉલ્લેખ આ હકીકત દર્શાવે છે કે અણુંઓનું અસ્તિત્વ ફક્ત પૃથ્વી ઉપર જ નથી પરંતુ આકાશમાં પણ છે. આ એક એવું તથ્ય છે જેના સુધી આધુનિક વૈજ્ઞાનિક જગત પણ પહોંચી શક્યું નથી. તદ્ઉપરાંત અણુંના ઉલ્લેખ સાથે “નાના” અને “મોટા”નો ઉલ્લેખ એ હકીકત સાબિત કરે છે કે “અણું”થી નાની વસ્તુની પણ કલ્પના શક્ય છે અને તેનું અસ્તિત્વ પણ છે જ અને તે ખુદાની જાણકારીમાં પણ સુરક્ષિત છે. આ ઉલ્લેખથી એવું પણ સ્પષ્ટ થાય છે કે “અણું”થી નાની વસ્તુ “અણું” નથી પરંતુ અણુંથી પણ નાની વસ્તુઓ એ વિદ્યુતીય તરંગો છે કે જેના આજના આધુનિક વિજ્ઞાને “ઇલેક્ટ્રોન” અને “પ્રોટોન” જેવા નામ આપ્યાં છે. એ પણ શક્ય છે જગતમાં આનાથી પણ નાનો કોઈ પદાર્થ હોય કે જેનો ઉલ્લેખ કુરઆનમાં છે જેને કુરઆનમાં “નાનો” કહીને ત્યાં પૂર્ણવિરામ મૂકી દીધું હોય અને “તરંગ” શબ્દનો પ્રયોગ ન કર્યો હોય!!!

(કમશ.....)

આપણાં નબી સ.અ.વ.ના સદ્ચારિત્રના દ્રષ્ટાંતો

(ક્રમશઃ ચાલનાર લેખમાળા)

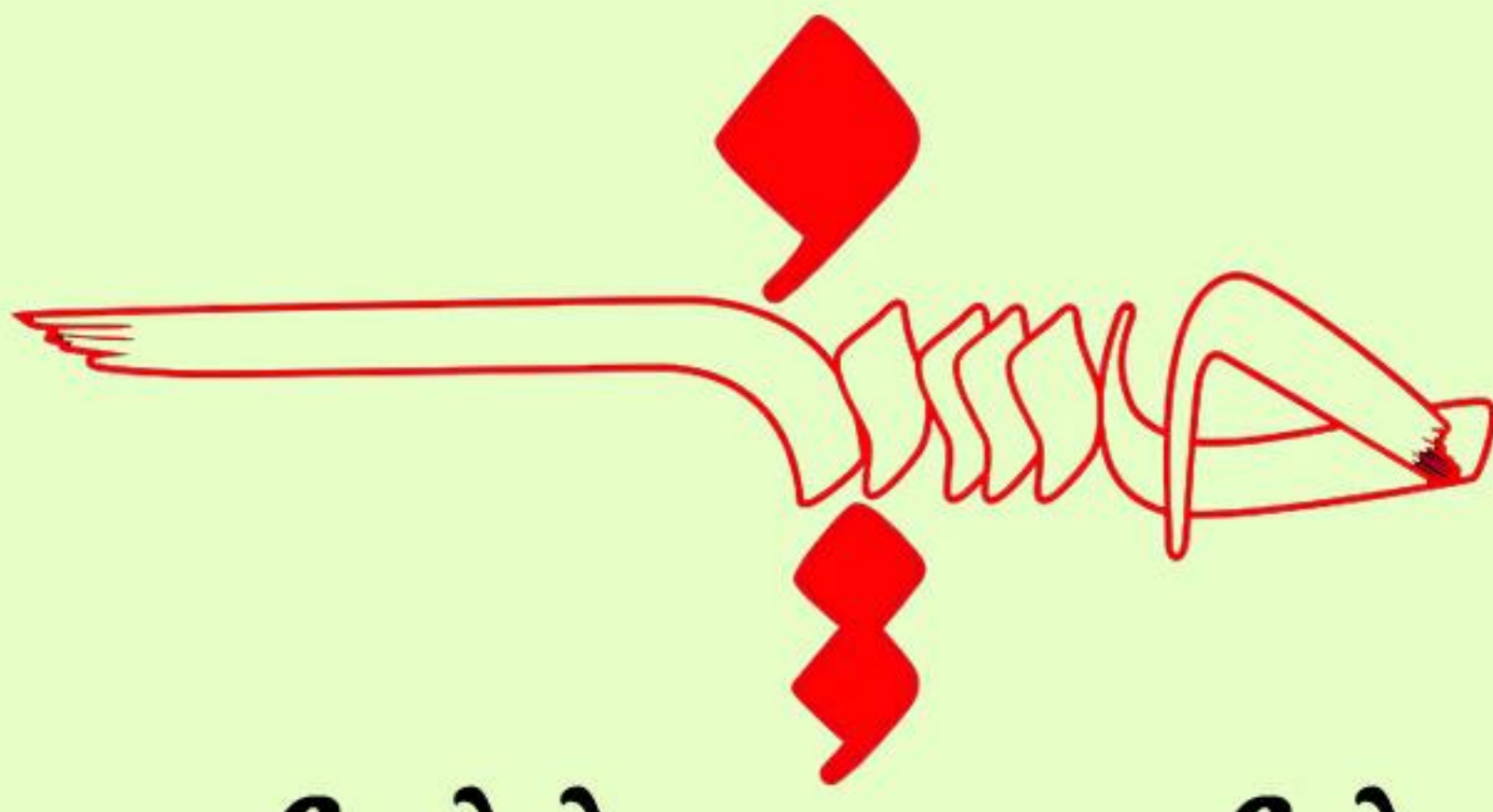
આપ હઝરત સ.અ.વ.ની રમુજવૃત્તિ પણ
રહેમતનું કારણ

શહીદે સાની (રહ.)ના પુસ્તક “કશ્કુર-રૈબહ”માં હુસૈન બિન ઝૈદથી રિવાયત છે કે: “મેં હઝરત ઈમામ જાઅફરે સાદિક અ.સ.ને અરજ ગુજારી કે હું આપ ઉપર ન્યોછાવર થાઉં! શું આપ હઝરત સ.અ.વ. કોઈની સાથે રમુજ પણ કરતાં હતાં?”

ઈમામ અ.સ.એ ફરમાવ્યું: “ખુદાએ આપ હઝરત સ.અ.વ. માટે ફરમાવ્યું છે કે આપ સદ્ચારિત્રની મહાનતમ મહાનતા ધરાવે છે. ખુદાએ જેટલાં અંબિયા અ.સ. મોકલ્યાં તેમની વર્તણુંકમાં કાંઈક દુઃખદ રહેતું હતું પરંતુ આપ હઝરત સ.અ.વ.ને સંપૂર્ણપણે ક્ષમા અને દયા-કૃપા સાથે નબી બનાવીને મોકલ્યાં હતાં અને (તેથી જ) આપની એક કૃપા એ પણ હતી કે આપ પોતાના સાથીઓ સાથે રમુજ પણ કરી લેતાં હતાં જેથી કરીને આપ સ.અ.વ.ના સાથીઓ આપ સ.અ.વ.ની મહાનતાથી અત્યંત અંજાઈ ન જાય અને હઝરત સ.અ.વ. સાથે મોકળાશથી મળી શકે અને પોતાની યાચનાઓ પણ રજુ કરી શકે.”

સાથીઓને પ્રસન્ન કરી દેવા

હઝરત ઈમામ જાઅફરે સાદિક અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે:
“મારા પિતાશ્રીએ પોતાના પવિત્ર વડીલો અ.સ.થી અને તેમણે હઝરત અલી અ.સ.થી સાંભળ્યું છે કે જ્યારે આપ સ.અ.વ. પોતાના કોઈ સાથીને શોકમગ્ન જોતાં તો તેની સાથે રમુજ કરીને તેને પ્રસન્ન કરી દેતાં હતાં અને ફરમાવતાં હતાં કે જો કોઈ વ્યક્તિ મોઢું કટાણું કરીને પોતાના (દીની) ભાઈઓને મળે છે તો ખુદાવન્દે આલમ તેના પર ક્રોધિત થાય છે.” (કશફુર-રૈઝહ, પાન નં ૧૧૯)

દરેક બાબતે વાર્તાલાપ

મકારિમે અખ્લાક નામના પુસ્તકમાં ઝૈદ બિન સાબિતથી રિવાયત છે કે: “અમો જ્યારે પણ આપ હઝરત સ.અ.વ.ની સેવામાં બેસતાં ત્યારે જો અમો આખેરત વિશે વાતચીત કરતાં તો આપ સ.અ.વ. પણ અમારી સાથે તે અંગે જ વાતો કરતાં અને જો અમે આ વગરની વાતો કરતાં તો આપ સ.અ.વ. પણ તે વિશે જ વાતો કરતાં અને જો અમે ખાવા-પીવાની બાબતે વાર્તાલાપ કરતાં તો આપ સ.અ.વ. પણ તે સંબંધે જ વાર્તાલાપ ફરમાવતાં હતાં.” (મકારિમુલ-અખ્લાક, પાન નં ૨૧)

(સુન્નુન્નબી સ.અ.વ. નામના પુસ્તકમાંથી ચુંટી કાઢેલું)

ઈમામ મહદી અજ.ની સર્વપ્રથમ ન્યાયપૂર્ણ આજ્ઞા

ઈમામ સાદિક અ.સ. એ ફરમાવ્યું છે કે:

ઈમામ મહદી અજ.ની સર્વપ્રથમ ન્યાયપૂર્ણ આજ્ઞા એવી હશે કે કાઅબાની પ્રદક્ષિણા કરનાર (તવાફ કરનાર) લોકો પૈકી મુસ્તહબ તવાફ કરવાવાળા હાજીઓ કે જેઓ હજરે અસ્વદને ઘેરી લઈને ઉભાં છે તેઓ ત્યાંથી ખસી જાય અને હજરે અસ્વદ વાજિબ તવાફ કરવાવાળાઓ માટે ખુલ્લો મૂકી દે. (અલ-અવાઈલ, પાન નં ૧૮)

શહીદના લોહીનું પ્રથમ ટીપું

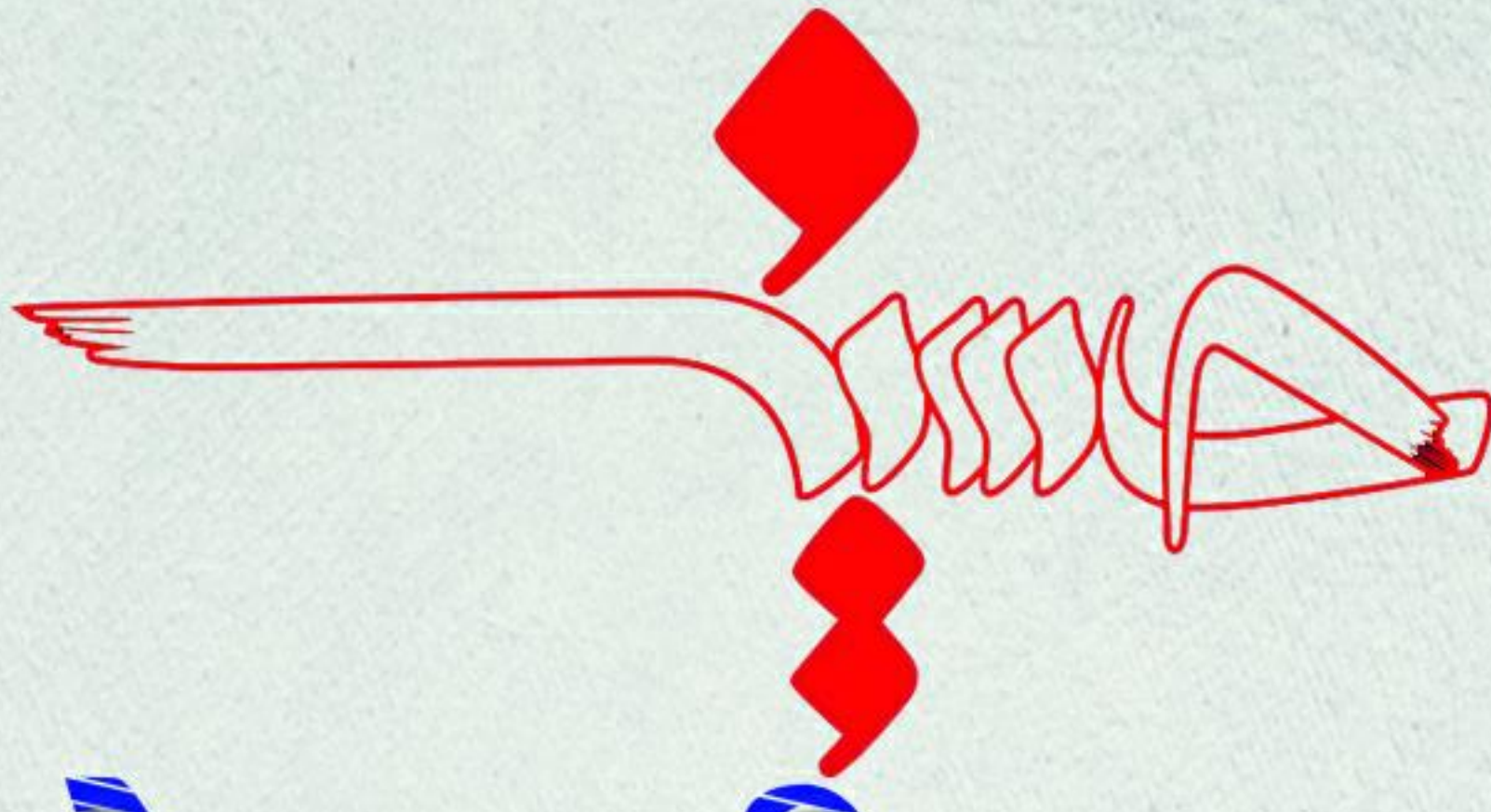
રસૂલે ખુદા સ.અ.વ. એ ફરમાવ્યું છે કે:

“શહીદના શરીરમાંથી લોહીનું પ્રથમ ટીપું પડતાંની સાથે જ તેના તમામ ગુનાહો માફ કરી દેવામાં આવે છે.”

(કન્ઝુલ-ઉમ્માલ, ભા ૪)

પોતાને ભૂલી ન જાવ!!!

કુરઆન મજીદ:-

કુરઆને મજીદમાં ઈર્શાદ થએલ છે કે: “તમે લોકોને (અન્ય લોકોને) તો સદ્કાર્યોની શિખામણ આપો છો પરંતુ પોતાની જાતને ભૂલી જાવ છો!”
(સૂરએ બકરાહ, આયત ૪૪)

હદીસો:-

ઈમામ અલી અ.સ. એ ફરમાવ્યું છે કે જે વ્યક્તિમાં આ ત્રણ ગુણો હશે તે દુન્યા અને આખેરતમાં સુરક્ષિત છે:

૧. સદ્કાર્યોની શિખામણ આપતો હોય અને પોતે પણ તે પ્રમાણે સદ્કાર્યો કરતો હોય.

૨. અન્ય લોકોને દુરાચરણથી અટકાવતો હોય અને પોતે પણ દુરાચરણ ન કરતો હોય.

૩. અલ્લાહે કાયમ કરેલ હદબંદી (અલ્લાહની આજ્ઞાઓનું પાલન) કરતો હોય. (ગોરરૂલ હેકમ, હદીસ નં ૮૦૭૬)

ઈમામ અલી અ.સ. એ ઈર્શાદ ફરમાવ્યું છે કે:

“મનુષ્યના સત્યના માર્ગ પરથી ચલિત થવા માટે એટલું જ પુરતું છે કે તે લોકોને જે કાર્યો કરવાની શિખામણ આપતો હોય તે કાર્યો પોતે જ ન કરે અને જે કાર્યોની મનાઈ કરતો હોય તેવા કાર્યો પોતે જ અંજામ આપતો હોય.”

(મુસ્તદરકુલ-વસાઈલ, ભાગ ૧૨, પાન નં ૨૦૭, હદીસ નં ૧૩૮૮૫)

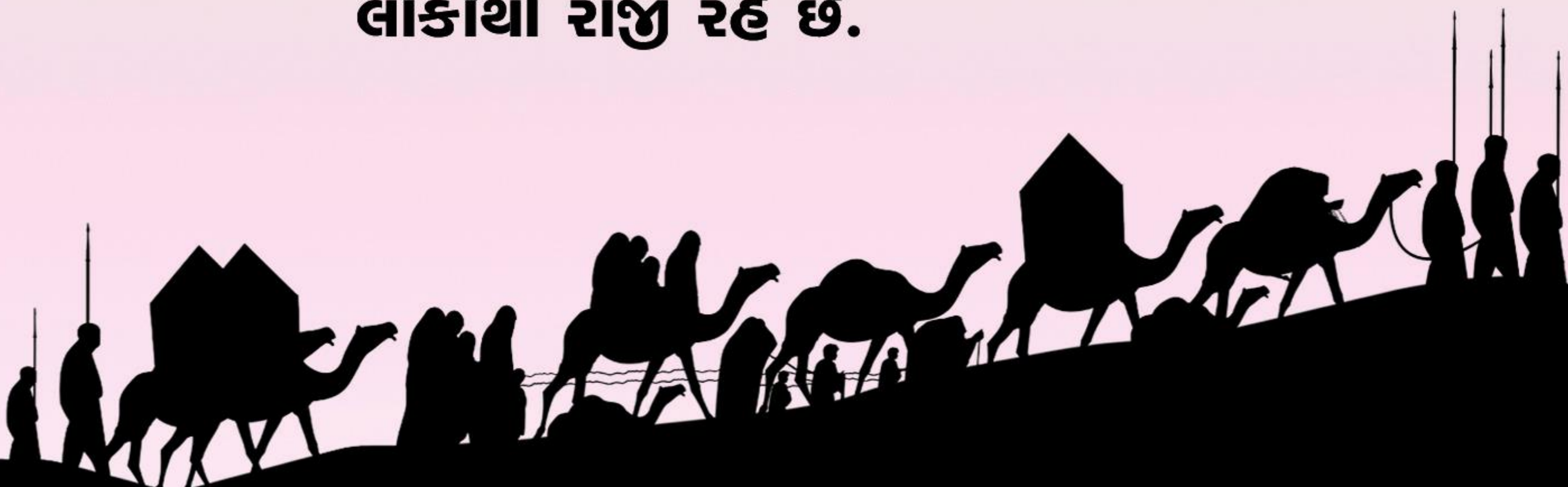

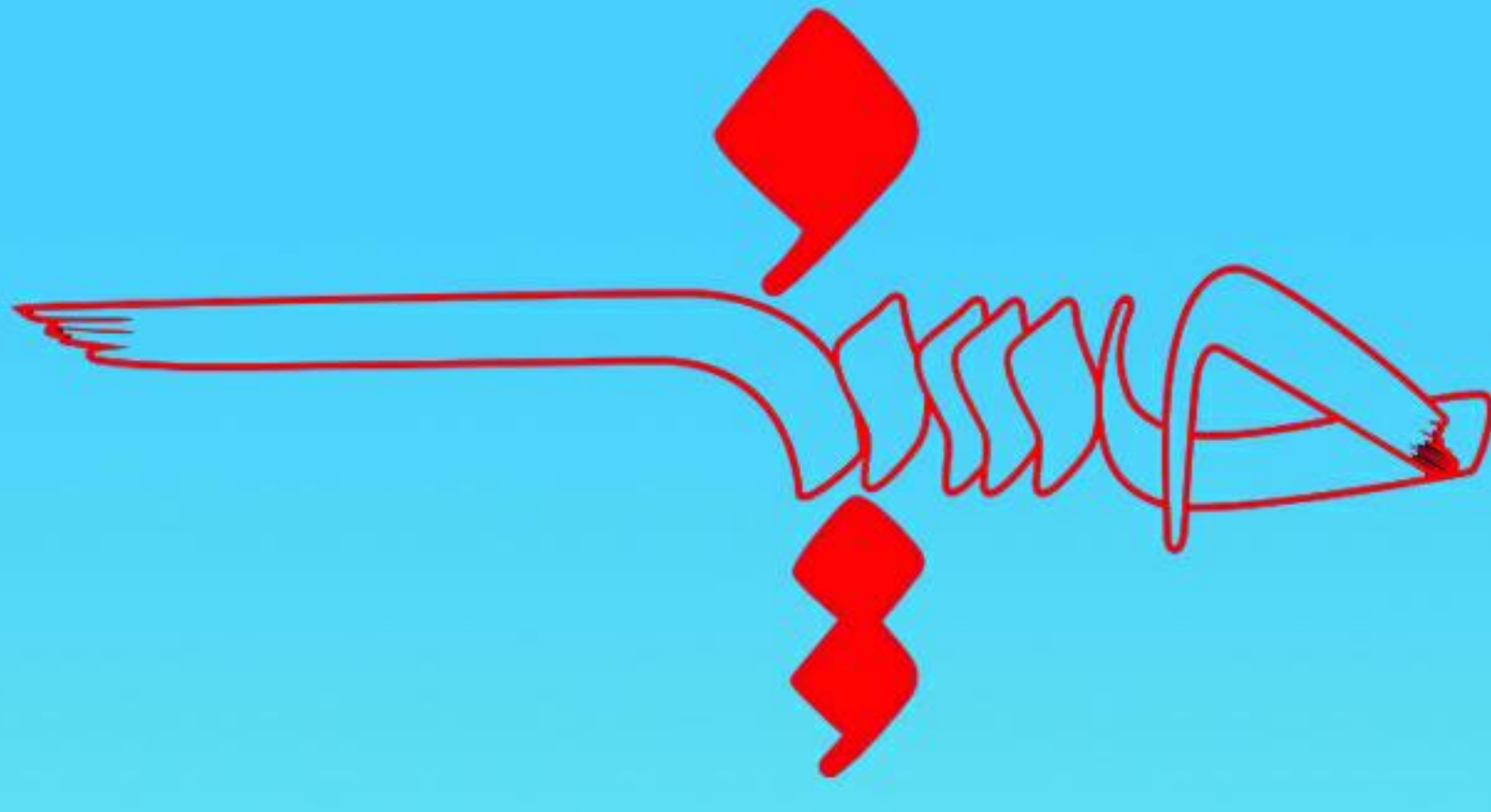
અલ્લાહની નેઅમતોના સંદર્ભમાં મનુષ્યના પ્રકારો

અલ્લાહની નેઅમતોના સંદર્ભમાં મનુષ્ય ચાર પ્રકારના
હોય છે:

૧. કેટલાંક લોકો એવા હોય છે જે ઐહિક સુખ સગવડો સંબંધે કોઈ રૂચિ કે લાગણી ધરાવતાં હોતાં નથી. તેમને આ સંસારના સુખની કોઈ લાલસા હોતી નથી; આ પ્રકારના મનુષ્ય તપસ્યાનો ગુણ ધરાવતા હોય છે અને તેને તપસ્વી (ઝાહિદ) કહેવામાં આવે છે. આ અર્થમાં કુરઆને મજુદમાં ઈશાદિ થએલ છે: “જે કાંઈ તમારા હાથથી જતું રહે તો તેના માટે દુઃખી થતાં નહીં અને (અલ્લાહે) તમને જે કાંઈ આપ્યું છે તે માટે કુલાઈ જતાં નહીં.” (સૂરએ હદીદ, આયત ૨૩)
૨. કેટલાંક લોકો એવા હોય છે જેમને આ સંસારિક સુખ-સગવડો મળે કે ન મળે તેનાથી કોઈ ફેર નથી પડતો (મળે તો ઠીક ના મળે તો કાંઈ નહીં - અલિપ્ત પ્રકારના) આવા વ્યક્તિ અલ્લાહ તેના માટે જે નક્કી કરી આપે (તેના ભાગ્યમાં જે કાંઈ પણ લખી આપે) તેનાથી રાજી રહે છે. તેથી ખુદા પણ આ પ્રકારના લોકોથી રાજી રહે છે.

“આ એ લોકો જ છે કે જેમનાથી અલ્લાહ રાજુ છે અને તેઓ તેનાથી રાજુ છે. આ લોકો જ અલ્લાહના પક્ષના છે અને જાણી લો કે અલ્લાહના પક્ષના લોકો જ સંપૂર્ણ સફળતા પ્રાપ્ત કરનારાઓ છે.” (સૂરએ મુજદિલિહ, આયત ૨૨)

૩. કેટલાંક લોકો એવા હોય છે કે જેમને આ જગતના સુખ-સગવડો અલ્લાહ આપે છે તો ઘણાં પ્રસન્ન થઈ જાય છે પરંતુ અલ્લાહ તેમને આ સુખ-સગવડો ન આપે તો દુઃખી પણ થતાં નથી; આવો સ્વભાવ ધરાવતી વ્યક્તિને આત્મસંતોષી કહેવામાં આવે છે. આવા લોકો સંબંધે કુરઆને મજુદમાં છે કે: “(કુરબાનીના માંસમાંથી) તમે પોતે પણ ખાવ અને સંતોષી (લોકો - એટલે કે જાહેરમાં અને મોટેથી નહીં માંગનારા લોકો) તેમ જ માંગનારા ફકીરોને પણ ખવડાવો. આવી રીતે અમોએ તેઓને (તે પ્રાણીઓને) તમારા આધીન કરી દીધાં છે જેથી કરીને તમો આભાર માનતાં રહો.” (સૂરએ હજ, આયત ૩૬)

૪. કેટલાંક લોકો એવા પ્રકારના હોય છે કે જો તેમને સંસારિક સુખ-સગવડો મળે તો રાજુ-રાજુ થઈ જાય છે અને આવી સુખ-સગવડો ન મળે તો દુઃખી-દુઃખી થઈ જાય છે. આવા લોકોને લોભી (લાલ) કહેવામાં આવે છે. કુરઆને મજુદમાં યહૂદીઓના આ દુર્ગુણનું

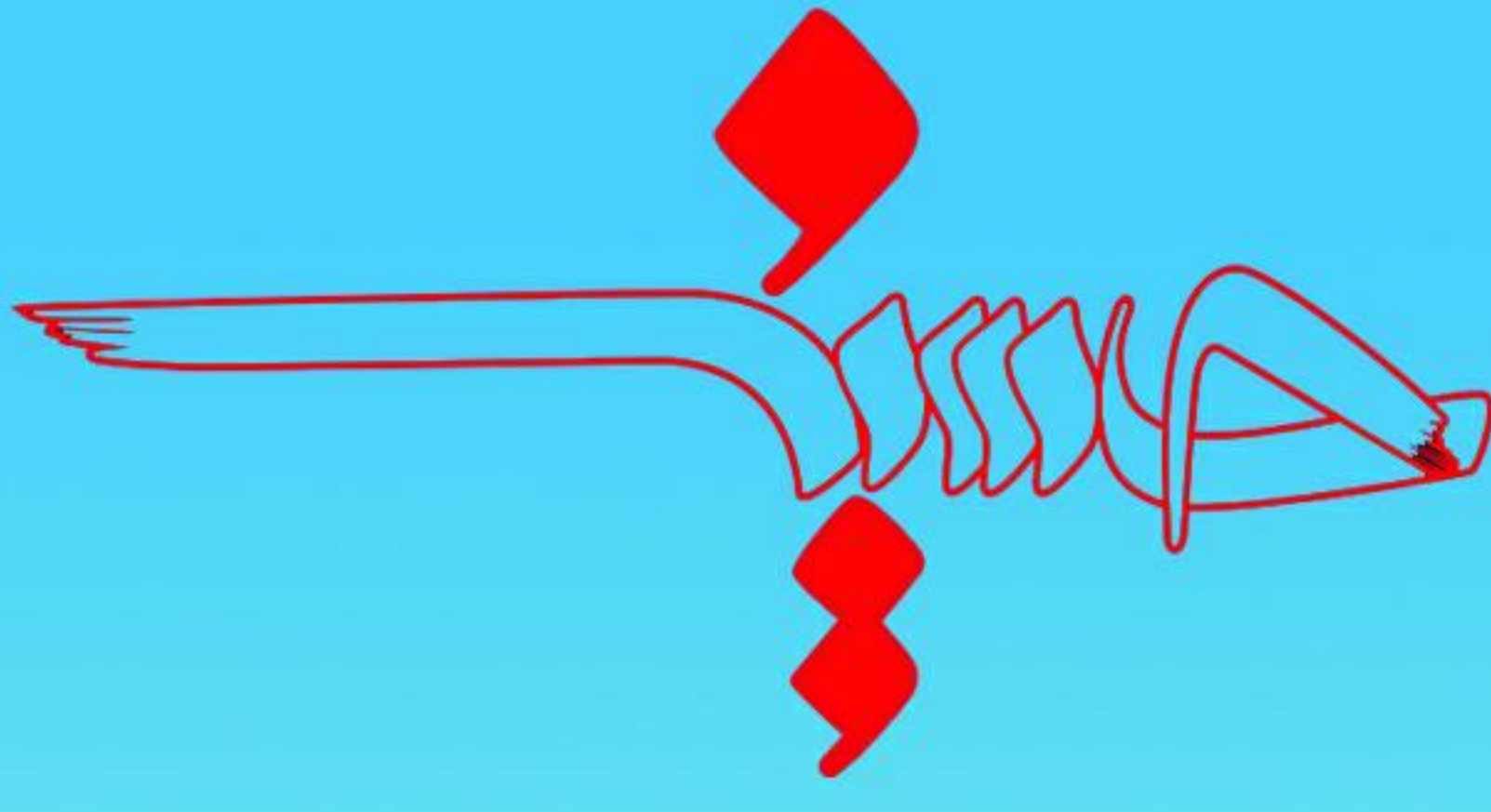

اليسر اللهيك

જ વર્ણન છે અને ઈશ્દિ થએલ છે કે: “હે રસૂલ! આપ આ લોકોને સૌથી વધારે લોભિષ્ટ એટલે સુધી કે આ લોકો તો મુશરિકો કરતાં પણ વધારે લોભી (લાલચુ) છે. આ લોકો પૈકી દરેક એવી જ ઇચ્છા ધરાવે છે કે મને એક હજાર વરસનું જીવન મળે (જેથી તેઓ આ સંસારના સુખ-સુગવડો ઘણાં લાંબા સમય સુધી ભોગવી શકે) જો કે તેમને આટલું (લાંબુ) જીવન મળી જાય તો પણ તેનાથી તેઓ જે કાંઈ કરી રહ્યાં છે (જે પાપ કરી રહ્યાં છે) તેના અઝાબથી તેઓ બચી શકવાના નથી (એટલે કે આટલું લાંબુ જીવન પણ તેમને કોઈ લાભ આપવાનું નથી) અને અલ્લાહ આ વાતને ઘણી સારી રીતે જાણે છે.” (સૂરએ બકરહ, આયત ૯૬)

જનાબ લુકમાનની ચાર શિખામણો

ઈમામ સાદિક અ.સ. એ ફરમાવ્યું છે કે જનાબ લુકમાને પોતાના પુત્રને જે શિખામણો આપી હતી તેના વર્ણનમાં છે કે એક દિવસ તેમણે પોતાના પુત્રને ફરમાવ્યું: હે પુત્ર! મેં ચારસો પયગમ્બરોના કાર્યકાળ જોએલા છે અને તેમની આજ્ઞાઓમાંથી તમને ચાર શિખામણો આપવા માગું છું:

૧. જ્યારે કોઈના ઘરે અતિથી થઈને જાવ તો પોતાની દ્રષ્ટિને લોકોની મર્યાદા-લાજશરમથી બચાવીને રાખો.

૨. જ્યારે જમવા બેસો ત્યારે એ વાતનું ધ્યાન રાખો કે ભોજન હલાલ રીતે મેળવેલ છે કે હલાલ ન હોય તેવી રીતે અને એ બાબતનું પણ ધ્યાન રાખો કે પેટ ભરીને ન ખાવ.

૩. જ્યારે વઝૂ કરો ત્યારે એ બાબતની કાળજી લો કે હું વઝૂને સંપૂર્ણપણે અને સાચી પધ્ધતિથી કરું છું કે નહીં.

૪. જ્યારે કોઈ વાત કહો તો હમેશા નેક અને સત્ય વાત જ કરો અથવા તો મૌન ધારણ કરી લો. (કિતાબે નસાએહ, પા ૧૮૭)

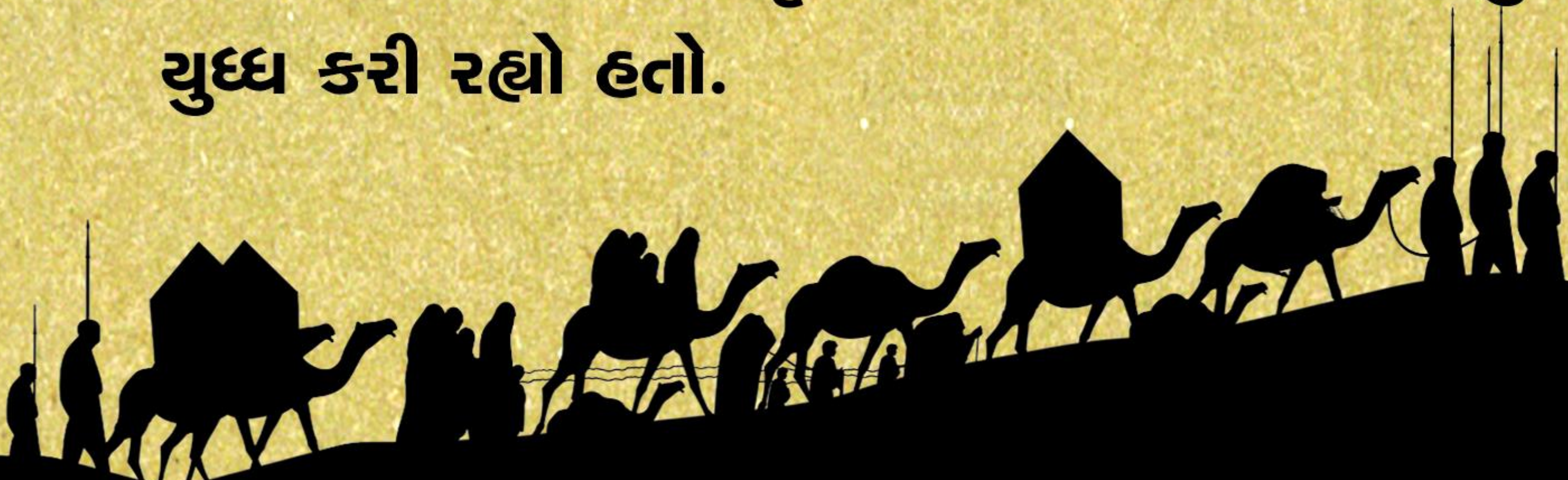

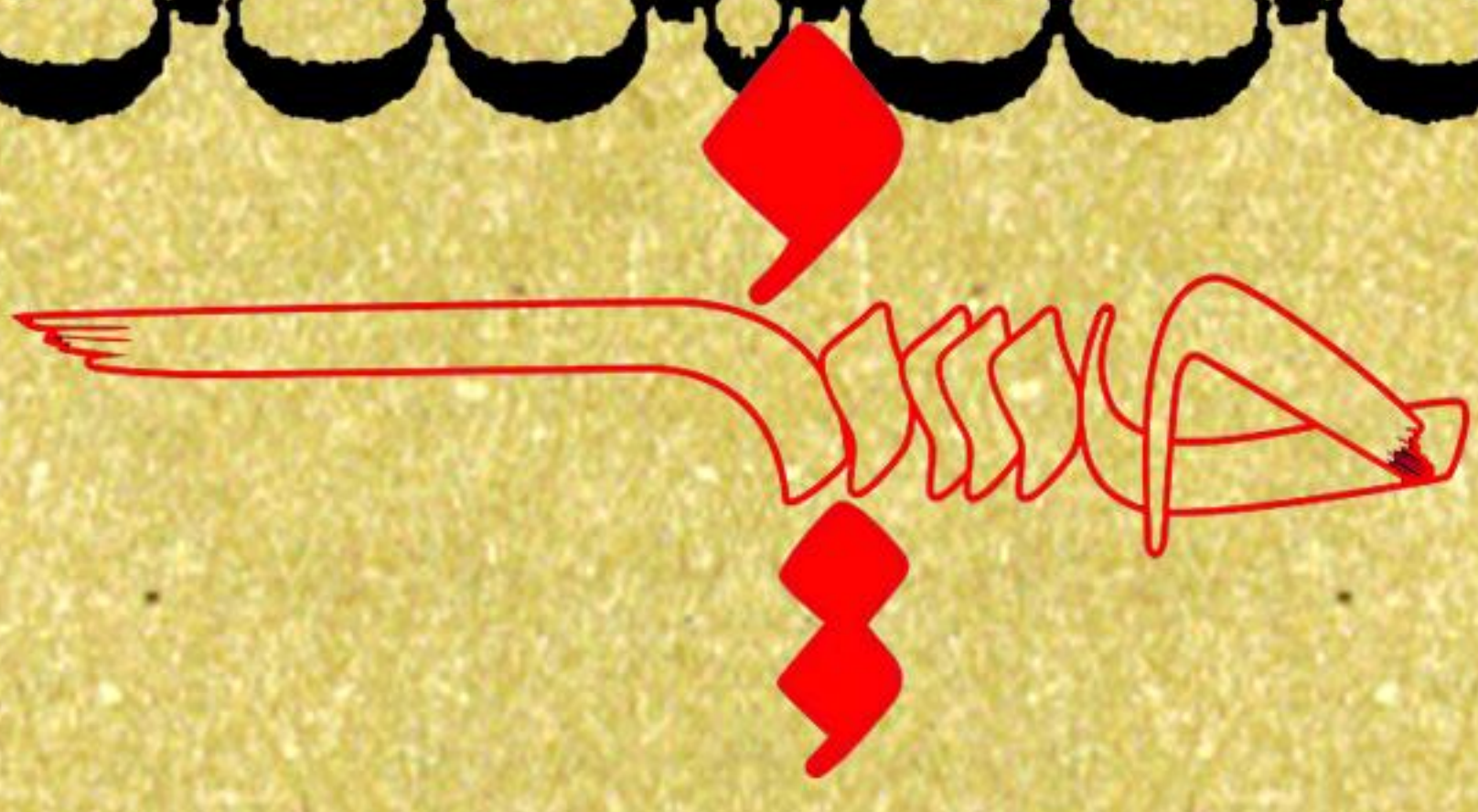
ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના ચાલીસમાંના મહત્વના શું કારણો છે?

શીઆ લોકો અને ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના વફાદાર સાથીઓની ઐતિહાસિક પરંપરા અનુસાર ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના ચાલીસમાંનું મહત્વ પ્રાચીનકાળથી પ્રસ્થાપિત થયેલ છે અને આજે પણ પ્રચલિત છે; શૈખ તૂસી (રહ.)ની કૃતિ “મિસ્બાહુલ-મુતહજ્જિદ”માં ઘણી એવી હદીસો છે કે જેમાં આ દિવસોમાં શોક મનાવવા અને દુઆ અને મુનાજાત કરવાની તાકીદ છે. આપે સફર માસની બાબતે લખ્યું છે કે: “આ માસનો સૌથી પ્રથમ દિવસ જ (હિ.સ. ૧૨૧) જનાબ ઝૈદ-બિન-અલી-બિન હુસૈન અ.સ.ના શહીદ થવાનો દિવસ છે.”

આ માસનો ત્રીજો દિવસ (હિ.સ. ૬૪) એ દિવસ છે કે જે દિવસે મુસ્લિમ-બિન-અકબાએ ખાનએ કાઅબાના ગિલાફ (પડદા)ને આગ લગાડી દીધી હતી અને દિવાલો ઉપર ગોફ્થા (મિન્જુક) વડે પત્થરો વરસાવ્યાં હતાં તે વખતે તે યમીદના નૈતૃત્વમાં અબ્દેલ્લાહ બિન મુબૈર સાથે યુધ્ધ કરી રહ્યો હતો.

૨૦ સફર એટલે કે અરબઈન (ચાલીસમું) એવો દિવસ છે કે જે દિવસે ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના બંદી બનાવેલાં સગા-સંબંધીઓનો કાફલો સિરીયા (શામ)થી મદીના જવા માટે રવાના થયો હતો અને આ એ જ દિવસ છે જે દિવસે રસૂલે ખુદા સ.અ.વ.ના એક સાથી (સહાબી) જનાબ જાબિર બિન અબ્દુલ્લાહ અન્સારી કરબલામાં ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની જિયારત કરવા માટે પહોંચ્યા હતા અને આપ જ એ સૌથી પ્રથમ વ્યક્તિ હતા કે જેમણે ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની જિયારત કરી હતી.

તે દિવસે (એટલે કે ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના ચાલીસમાંના દિવસે) ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની જિયારત “મુસ્તાહબ” છે અને આ જિયારત એ જ જિયારતે અરબઈન છે કે જે ઈમામ હસને અસ્કરી અ.સ.થી રિવાયત કરવામાં આવી છે અને તેથી જ પ્રાચીન કાળથી શીઆ સમુદાય આ દિવસને આદરણીય અને પવિત્ર ગણીને “જિયારતે અરબઈન” પઢતાં આવ્યાં છે.

આ પ્રથા ઈરાક અને સમગ્ર શીઆ જગતમાં આજે પણ ખૂબ જ પ્રચલિત છે અને લાખો ઈરાકીઓ અને ઈરાક બહારના શીઆ લોકો આ દિવસે ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના મઝાર ઉપર જિયારત માટે જાય છે.

આ તબક્કે “અરબીન” અંગે કેટલીક વિગતો નોંધવી જરૂરી જણાય છે:

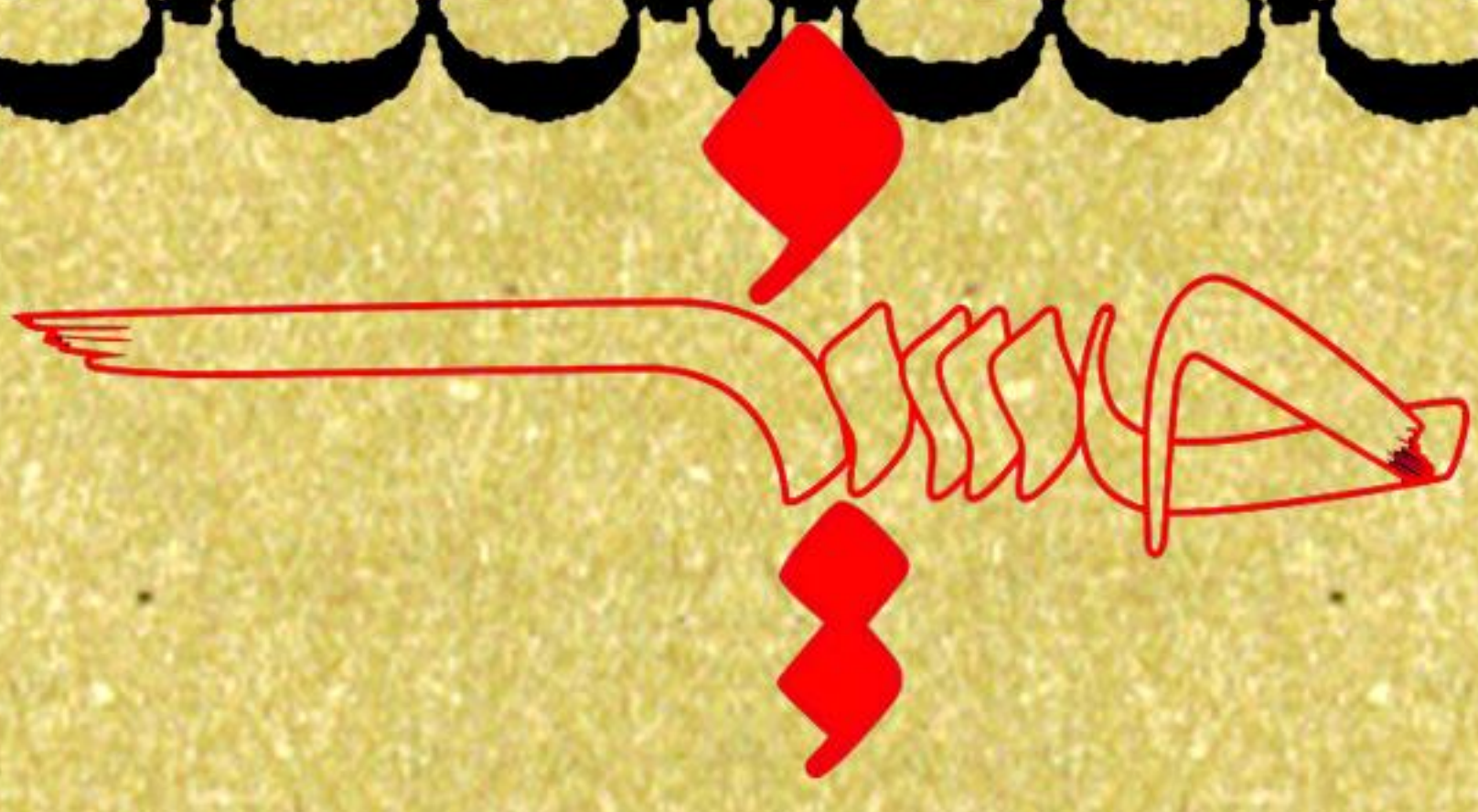
૧. ચાલીસનો આંકડો:-

“અરબીન”ની બાબતે સૌથી પ્રથમ બાબત જે ધ્યાનાકર્ષક છે તે ધાર્મિક પુસ્તકો (દીની પુસ્તકો)માં “અરબીન”ના અર્થઘટનની બાબત છે અને કેટલાંક લોકો શીઆ સમુદાય સાથે આ બાબતને સાંકળતાં આવ્યાં છે. ઘણાં આંકડા ધાર્મિક માન્યતા પ્રમાણે વર્ણવવામાં આવ્યાં છે તે ખુદાની ગણતરી અને આજ્ઞા પ્રમાણેના હોય તે શક્ય છે પરંતુ તે જ આંકડો જ્યારે અન્ય સંદર્ભમાં આવે તો ત્યાં તેનો તેવો જ અર્થઘટન કરી શકાય નહીં. ઉદાહરણ તરીકે દુઆના ઘણાં પુસ્તકોમાં ૧૦૦નો આંકડો આવતો હોય છે, કે અમુક “ઝિક્ર”ને ૧૦૦ વખત પઢવો પરંતુ તેનાથી ૧૦૦નો આંકડો પવિત્ર અને આદરણીય છે તેવું પ્રસ્થાપિત થઈ જતું નથી એવી જ હકીકત બીજા આંકડાઓની બાબતે પણ છે પરંતુ અણસમજથી સામાન્ય લોકો આ આંકડાઓને પવિત્ર અને આદરણીય ગણીને તેનો ખોટો પ્રયોગ કરતાં હોય છે.

આ વિશે કોઈ બાબત નોંધનીય હોય તો તે એટલી જ છે કે આવા આંકડાઓના અતિશય પ્રયોગને કારણે તે પ્રસિધ્ધ

થઈ ગયાં છે. દા.ત. સાતના આંકડા વિશે પણ અમુક દ્રષ્ટિકોણ રજુ થયાં છે પરંતુ તે પ્રમાણભૂત નથી.

શીઆઓના મહાન વિદ્વાન મહૂમ ઈરબિલીએ પોતાના પુસ્તક “ફરફુલ-ગૂમ્મહ”માં ૧૨ના આંકડા અને ૧૨ ગ્રહોને આદરણીય ગણવાને તથા તે બાબતને અઈમ્મએ માઅસૂમીન અ.સ.ની ઈમામતની દલીલ તરીકે સાંકળે છે તેવી લોકોની માન્યતાની બાબતે પ્રતિ દલીલો કરી તારણ રજુ કરેલ છે.

પરંતુ આ સમસ્યા કોઈ બાબતને પુરવાર નથી કરતી કેમકે આ વાતને સાચી માની લેવામાં આવે તો ઈસ્માઈલી સંપ્રદાયના અને સાત ઈમામી સંપ્રદાયના લોકો પોતાને માન્યતાની બાબતને સાત આકાશની સાથે સાંકળીને દલીલ કરી શકે છે અને તેઓ એવું કરે પણ છે. તો શું તેમને સાચા માની લેવા?

ઈમામથી એવી રિવાયત છે કે મોમિનની પાંચ નિશાનીઓ છે: ૧. એકાવન રકઅત નમાઝ પઢવી (૧૭ રકઅત વાજિબ, ૧૧ રકઅત નમાઝે શબ અને ૨૩ રકઅત નાફિલ), ૨. ઝિયારતે અરબઈન, ૩. જમણાં હાથની આંગળીમાં વીંટી પહેરવી, ૪. કપાળ ઉપર સજદાનું નિશાન અને ૫. નમાઝમાં “બિસ્મિલ્લાહ”ને મોટે સાદે પઢવી.

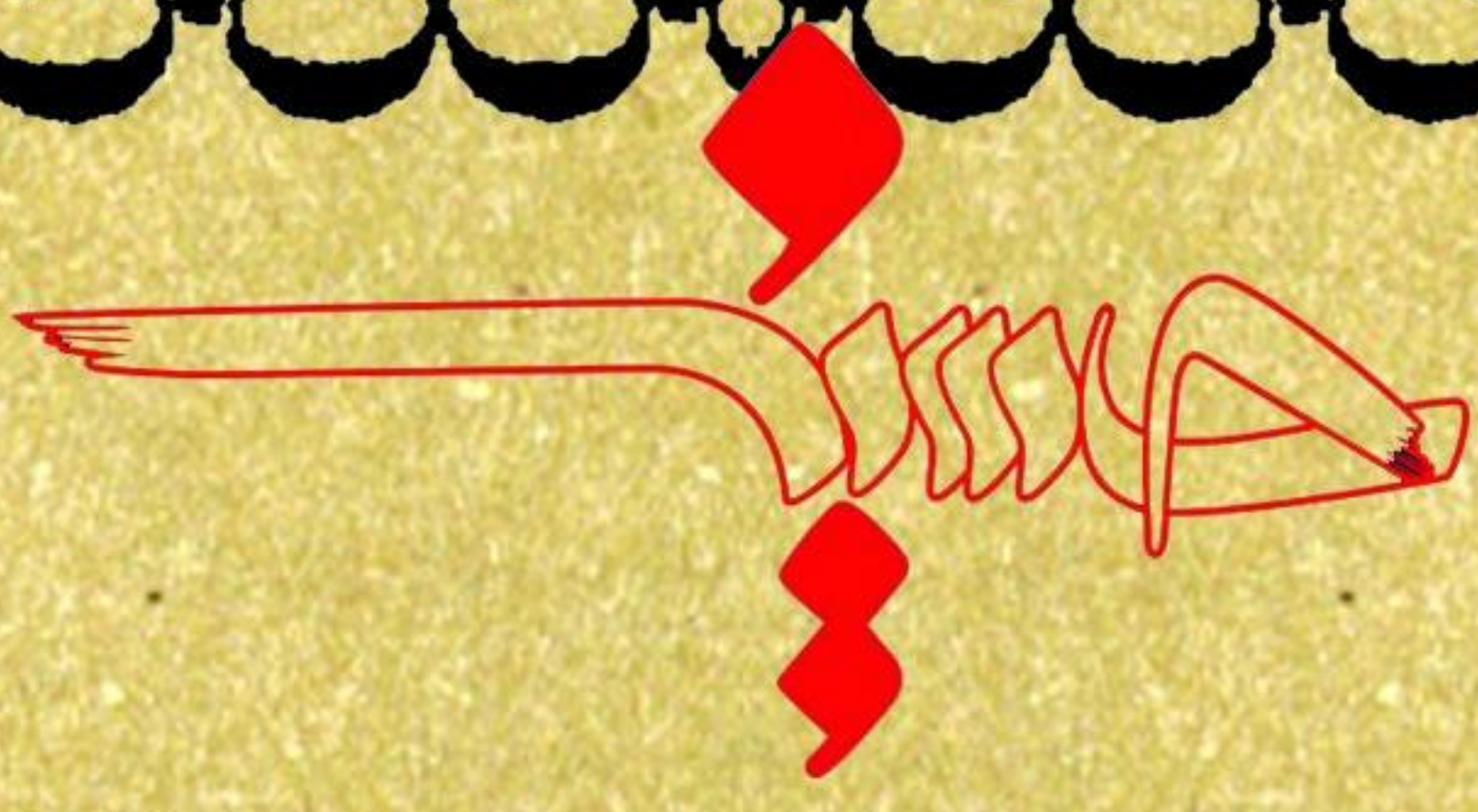
૨. ધાર્મિક બાબતોમાં ચાલીસનો આંકડો:-

પ્રસિધ્ધ આંકડાઓમાં એક આંકડો “ચાલીસ” ઘણી જગ્યાએ આવ્યો છે. દા.ત. હઝરત રસૂલે ખુદા સ.અ.વ. પોતાની વયના ચાલીસમાં વરસે “મબુસ” થયાં હતાં (જાહેરમાં રસૂલ થયાં હતાં જો કે હદીસ પ્રમાણે આપ સ.અ.વ. હઝરત આદમનું સર્જન પણ કરવામાં આવ્યું નહોતું ત્યારે પણ -આલમે અરવાહમાં- નબી હતાં) કહેવાય કે માણસ ચાલીસ વરસનો થાય ત્યારે બૌદ્ધિક રીતે પાકટ અને પુષ્ટ થઈ જાય છે. ઈબ્ને અબ્બાસથી રિવાયત છે કે જો કોઈ ચાલીસ વરસનો થઈ જાય તેમ છતાં પણ તેનામાંનું સારપણ (અચ્છાઈ) તેનામાં રહેલાં દુગુણો (બુરાઈઓ) ઉપર પ્રભુત્વ ન મેળવી લઈ શકે તો તે વ્યક્તિએ જહન્નમાં જવા માટે તૈયાર રહેવું જોઈએ. (મજમુઅએ વરમિ, પાન નં ૧૩૫)

કુરઆન મજુદમાં છે કે જનાબ મૂસા અ.સ.ને પરવરદિગારનો “મીકાત” ચાલીસ દિવસમાં મળ્યો હતો. એવી પણ રિવાયત છે કે હઝરત આદમ અ.સ. સફા નામના પર્વત ઉપર ચાલીસ દિવસ-રાત સજદાની સ્થિતિમાં રહ્યાં હતાં. (મુસ્તદરેકુલ-વસાઈલ, ભાગ ૬, પાન નં ૨૩૬) બની ઈસ્રાઈલ માટે એવું વર્ણન મળે છે કે તેઓ પોતાની

દુઆઓ કબૂલ થાય તે માટે ચાલીસ દિવસ-રાત સુધી રૂદન અને ફરિયાદ કરતાં હતાં. (મુસ્તાદરેફુલ-વસાઈલ, ભાગ ૬, પાન નં ૨૩૯) એક જગ્યાએ એવો પણ ઉલ્લેખ છે કે જો કોઈ ચાલીસ દિવસ સુધી ખુદા સાથે નિઃસ્વાર્થ રહે (એટલે કે તદ્દન નિઃસ્વાર્થ ભાવે - કોઈ પણ પ્રકારના બદલા કે એવજની લેશમાત્ર પણ આશા રાખ્યા વગર સંપૂર્ણપણે ખુદાના કાજે જ કાર્ય કરતો રહે) તો ખુદાવંદે આલમ તેને આ લોકમાં “ઝાહિદ” (સંપૂર્ણ પરહેઝગાર, સંત) બનાવી દેશે અને જીવન (જીવવા)ના માર્ગ તેને દેખાડશે અને બુદ્ધિ ચાતુર્ય અને ડહાપણ તેના મન અને જીભથી સરવા લાગશે. આવી ઘણી રિવાયતો ચાલીસના આંકડા અંગેની છે.

ઘણી રિવાયતોમાં ચાલીસ હદીસો મોટે કરી લેવાની બાબતે એવો ઉલ્લેખ છે કે: “જો મારી ઉમ્મતનો કોઈ વ્યક્તિ મારી ચાલીસ હદીસો મોટે કરી લે અને તેનાથી લાભ મેળવે (એટલે કે તે પ્રમાણે પોતાનું વર્તન રાખે) તો ખુદાવંદે આલમ કયામતના દિવસે તેને ફકીહ (ધર્મશાસ્ત્રનો પારંગત) અને વિદ્વાનો માંહેનો ગણશે.” એક બીજી રિવાયત એવી છે કે હઝરત અલી અ.સ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “જો ચાલીસ પુરૂષો (યોદ્ધાઓ) મારા હાથ ઉપર બેઝત કરી લેતાં (મારું આધિપત્ય સ્વીકારી લેતાં) તો હું

મારા શત્રુઓ સાથે યુધ્ધ માટે તૈયાર થઈ જાત.” (અલ-એહતેજાજ, પાન નં ૮૪)

રિવાયતમાં છે કે જે કોઈ વ્યક્તિ શરાબપાન કરે તો ચાલીસ દિવસ સુધી તેની નમાઝો કબૂલ થતી નથી. તેવી જ રીતે રિવાયતમાં છે કે જો કોઈ વ્યક્તિ ચાલીસ દિવસ સુધી હલાલ ભોજન લે તો ખુદા તેના અંતરને પ્રકાશિત કરી દે છે. રસૂલે ખુદા સ.અ.વ.એ ફરમાવ્યું છે કે: “જો કોઈ વ્યક્તિ હરામનો એક કોળિયો પણ ખાશે તો તેની દુઆ ચાલીસ દિવસ સુધી કબૂલ નહીં થાય.” (મુસ્તાદરેકુલ-વસાઈલ, ભાગ ૫, પાન નં ૨૧૭) આ પ્રકારના અનેક દ્રષ્ટાંતો ચાલીસના આંકડાની બાબતે પુસ્તકોમાં છે.

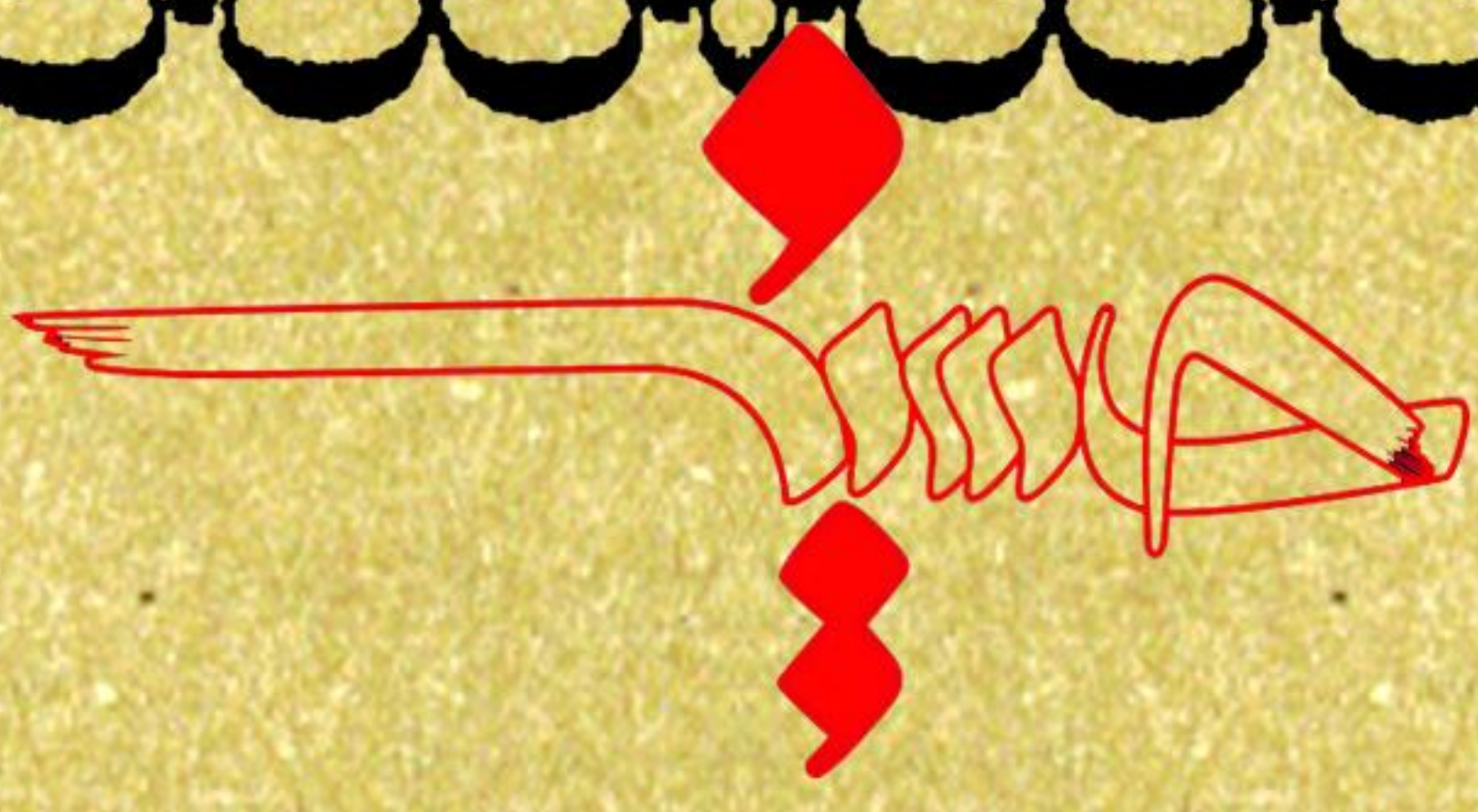
૩. ઈમામ હુસૈન અ.સ.નું ચાલીસમું (અરબઈન):-

હવે આપણે જોઈએ કે આપણાં ધાર્મિક પુસ્તકોમાં “અરબઈન” અંગે શું વર્ણન થયેલ છે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો “ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના ચાલીસમાનું શું મહત્વ છે? અને તેના શું કારણો છે?”

આપણે પહેલાં જોઈ ગયાં તેમ સૌથી મહત્વની બાબત અને “અરબઈન”ના મહત્વની સૌથી અગત્યની દલીલ ઈમામ હસન અસ્કરી અ.સ.ની ઉપરોક્ત હદીસ

(રિવાયત)માંથી મળી રહે છે જેમાં મોમિનની નિશાનીઓનું વર્ણન છે. આ એક હદીસ જ ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના ચાલીસમા (અરબઈને હુસૈની)ના મહત્વને પ્રસ્થાપિત કરવા માટે પુરતી છે.

બીજો એક મુદ્દો એવો પણ છે કે જનાબ ઈબ્ને તાહીસે “અરબઈન”ના દિવસની બાબતે એક ઐતિહાસિક શંકા પણ વર્ણવી છે અને તે એ છે કે જો ઈમામ હુસૈન અ.સ. દસ મોહર્રમના દિવસે શહીદ થયાં છે તો આપ અ.સ.નું ચાલીસમું ૧૯મી સફરના દિવસે હોવું જોઈએ ૨૦મી સફરના દિવસે નહીં! તેનો એક જવાબ એવી રીતે આપવામાં આવે છે કે જો એવી માન્યતા સ્વીકારવામાં આવે કે મહોર્રમના જે મહીનામાં ઈમામ હુસૈન અ.સ. શહીદ થયાં હતાં તે મહોર્રમનો મહીનો (એટલે કે હિજરી સન ૬૧નો મહોર્રમનો મહીનો) ૨૯ દિવસનો હતો તે કારણે ૨૦ સફરના દિવસે ઈમામ હુસૈન અ.સ.નું ચાલીસમું મનાવવામાં આવે છે. (ખિલાફ અનવાર, ભાગ ૯૮, પાન નં ૩૩૫)

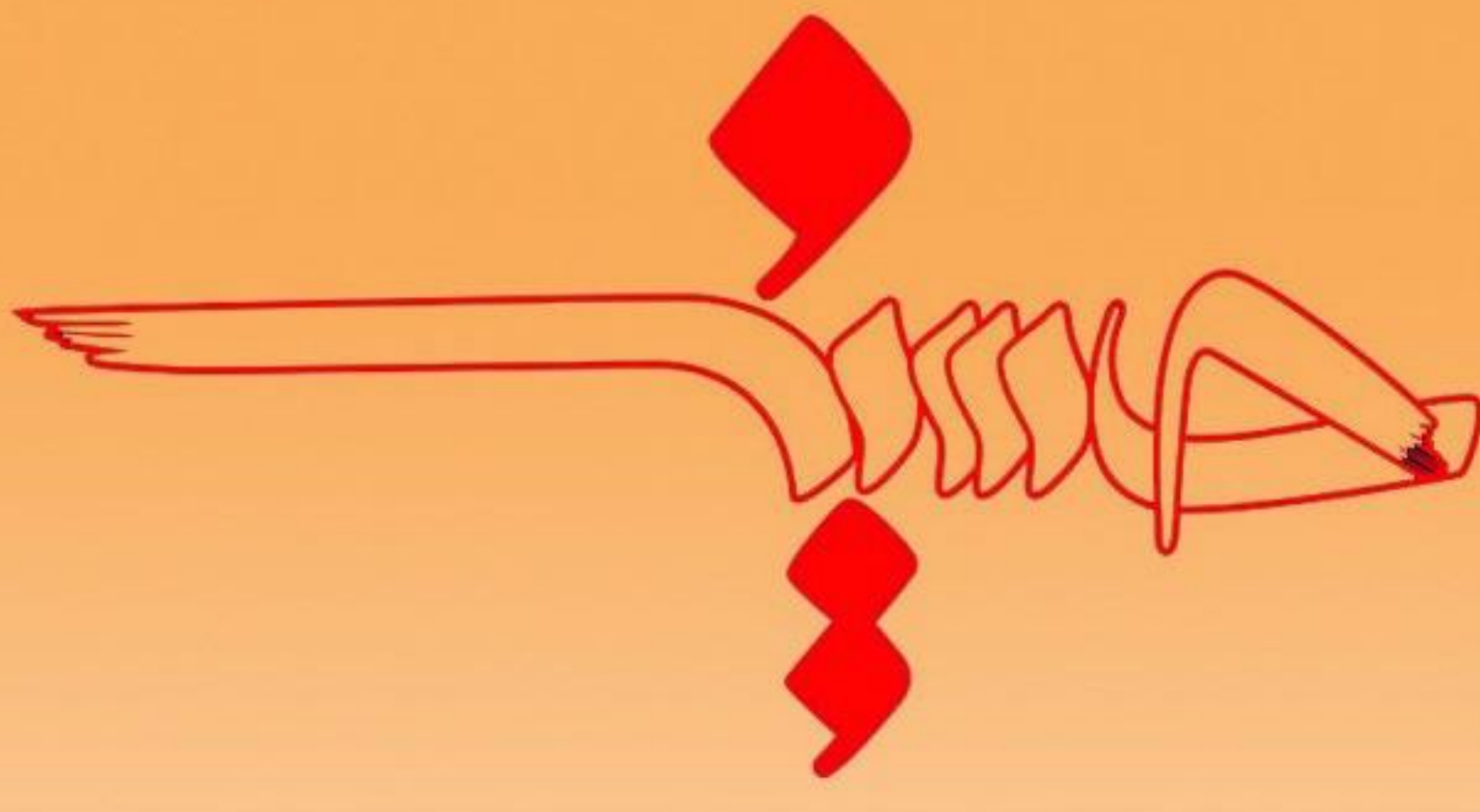

મહોર્મ માસની તારીખવાર ઘટનાઓ

- ૧ મોહર્મ:**
૧. આ દિવસથી મક્કાના કાફરોના અત્યાચારોને કારણે આપણાં રસૂલ સ.અ.વ. ત્રણ વરસ સુધી “શેઅબે અબૂતાલિબ”માં કેદ રહ્યાં હતાં.
  ૨. આજના દિવસથી જ ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના શોકના દિવસો શરૂ થઈ જાય છે અને ઈમામનો શોક પૂરી દુન્યાને ઘેરી લે છે.
  ૩. આજના દિવસે ઈમામ હુસૈન અ.સ. કરબલાના માર્ગે હતા અને હુરના સૈન્ય સાથે તેમનો ભેટો થયો હતો.
- ૨ મોહર્મ:** આજના દિવસે હઝરત ઈમામ હુસૈન અ.સ. કરબલા આવી પહોંચ્યાં હતાં.
- ૩ મોહર્મ:**
૧. આજના દિવસે ઈમામ હુસૈન અ.સ.એ કેસ બિન મુસહ્હર નામના પોતાના એક ચાહવાવાળાને પત્ર લઈને ફૂફાવાસીઓ પાસે મોકલ્યો હતો.
  ૨. આજના દિવસે ઈમામનો શત્રુ ઉમર બિન સાઅદ સૈન્ય લઈને ઈમામ હુસૈન અ.સ. સાથે યુધ્ધ કરવા કરબલા આવી પહોંચ્યો હતો.
- ૪ મોહર્મ:** આજના દિવસે “શુરૈહ” નામના ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના દુશ્મન કાઝીએ ઈમામ હુસૈન અ.સ.ને કતલ કરવાનો ફતવો આપ્યો હતો.
- ૭ મોહર્મ:** આજના દિવસે ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના તંબૂઓમાં પાણી ખત્મ થઈ ગયું હતું.
- ૯ મોહર્મ:**
૧. આજના દિવસે ચઝીદી સૈન્યએ ઈમામ હુસૈન અ.સ. અને તેમના સાથીઓના તંબૂઓને ઘેરી લીધાં હતાં.
  ૨. આજની રાત્રે શિમ્ર મલિકને હઝરત અબ્બાસ અ.સ. અને તેમના ભાઈઓને ઈમામ હુસૈન અ.સ.નો સાથ છોડી દેવા માટે પત્ર મોકલ્યો હતો પરંતુ અબ્બાસ અલમદારે તેને ઘણી ઘૃણા સાથે ફગાવી દીધો હતો.
  ૩. આજે રાત્રે ઈમામ હુસૈન અ.સ.એ ચઝીદી સૈન્ય પાસે એક રાતનો સમય માંગ્યો હતો અને આ રાત તેમણે ઈબાદતોમાં પસાર કરી હતી.
  ૪. આજના દિવસે ઈમામ હુસૈન અ.સ.એ પોતાના સાથીઓ સમક્ષ એક લાંબુ પ્રવચન કર્યું હતું જેના અંતે આપના સાથીઓએ પોતાની વફાદારી પ્રગટ કરી હતી.

૧૦ મોહર્રમ:

૧. આજનો દિવસ ઈમામ હુસૈન અ.સ. અને તેમના ભોંતેર સાથીઓની શહાદતના શોકનો દિવસ છે.
૨. આજના દિવસે જ યઝીદી સૈન્યે ઈમામ હુસૈન અ.સ.ના તંબૂઓને આગ લગાડી હતી.
૩. આજના દિવસે જ સને ૬૭ હિજરીમાં ઈમામ અ.સ.ના કાતિલ “ઘબ્ને ઝિયાદ”નો વધ કરવામાં આવ્યો હતો.
૪. આજના દિવસથી જ આપણા ઈમામ મહદી અજ. પોતાની લડાઈની શરૂઆત કરશે.
૫. આજના દિવસે જ ઈમામ હુસૈન અ.સ.ની નાની “ઉમ્મે સલમા”ની વફાત થઈ હતી.

૧૧ મોહર્રમ:

૧. આજના દિવસે “કરબલાના બંદીઓ”ના કાફલાને ફૂફા અને સિરિયા મોકલવામાં આવ્યા હતા.
૨. આજે રાત્રે “કરબલાના બંદીઓ” ફૂફા પહોંચ્યા હતા.

૧૨ મોહર્રમ:

આજના દિવસે બની અસદના કબીલાવાળાઓએ કરબલાનાં શહીદોને દફન કર્યા હતા.

૧૩ મોહર્રમ:

આજના દિવસે કરબલાના બંદીઓને ઘબ્ને ઝિયાદના દરબારમાં હાજર કરવામાં આવ્યા હતા જ્યાં તેમનું ખૂબ અપમાન કરવામાં આવ્યું હતું.

૨૫ મોહર્રમ:

ઘણા મોટા પ્રમાણમાં રિવાયતો છે તે પ્રમાણે આજનો દિવસ સને ૯૪ અથવા ૯૫ હિજરીમાં ઈમામ સજ્જાદ અ.સ.ની શહાદતનો દિવસ છે.

૨૮ મોહર્રમ:

૧. આજના દિવસે રસૂલ અકરમ સ.અ.વ. અને ઈમામ અલી અ.સ.ના એક વયોવૃદ્ધ સહાબી હઝરત હુઝૈફા બિન યમાનીની વફાત થઈ હતી. હુઝૈફાએ ગણ્યાગાંઠ્યા લોકોમાંથી એક હતા જેમણે હઝરત સ.અ.વ.ના જનાઝા ઉપર નમાઝ પઢી હતી.
૨. આજના દિવસે દુશ્મને અહલેબૈત “મોઅતસિમ”ના હુકમથી ઈમામ જવાદ અ.સ.ને સને ૨૨૦ હિજરીમાં મદીનાથી બગદાદના કારાવાસમાં મોકલી આપવામાં આવ્યાં હતાં.
૩. આજના દિવસે “કરબલાના બંદીઓ”ને બઅલબક નામની જગ્યાએ પહોંચાડવામાં આવ્યા હતા જ્યાં તેમનું ઘણું અપમાન કરવામાં આવ્યું હતું.

૨૯ મોહર્રમ:

આજના દિવસે “કરબલાના બંદીઓ”ને સિરિયા પહોંચાડી દેવામાં આવ્યા હતા.

સફર માસની ઘટનાઓ

૧ સફર: ૧. આજના દિવસે સને ૩૮ હિજરીમાં આપણાં મૌલાની સાથે સિરીયા (શામ)ના હાકેમની લડાઈ થઈ હતી જેમાં બંને પક્ષે મોટું સૈન્ય હતું. તે “સિફ્ફીનની લડાઈ” કહેવાય છે.

૨. આજના દિવસે કરબલાની લડાઈ પછી “કરબલાના બંધકો”નો કાફલો સિરીયા (શામ) પાસે પહોંચ્યો હતો જ્યાં યઝીદીઓએ ટોલ નગારા વગાડીને નાચ-ગાન સાથે કરબલાના બંધકોને અપમાનિત કરીને પ્રવેશ કરાવ્યો હતો.

.....

૨ સફર: ૧. આજના દિવસે “કરબલાના બંધકો”ને યઝીદના દરબારમાં પેશ કરવામાં આવ્યા હતા.

૨. આજના દિવસે આપણા ચોથા ઈમામના પુત્ર જનાબ ઝૈદને કૂફામાં સને ૧૨૧ હિજરીમાં ફાંસી આપીને શહીદ કરવામાં આવ્યાં હતાં.

.....

૭ સફર: આજનો દિવસ આપણા સાતમા ઈમામ હઝરત મૂસા કાઝિમ અ.સ.નો જન્મ દિવસ (વિલાદતનો દિવસ) છે. આજનો દિવસ ખુશાલીનો દિવસ છે.

.....

૮ સફર: આજના દિવસે આપણાં પહેલા ઈમામ હઝરત અલી અ.સ.ના એક મહાન સહાબી જનાબ સલમાન ફારસીનું અવસાન થયું હતું. તેમને ગુસ્લ અને કફન આપણા મૌલાએ જ આપ્યું હતું.

.....

૯ સફર:

૧. આપણાં પહેલા ઈમામના બે સાચા મિત્રો જનાબ અમ્માર યાસિર અને જનાબ ખુઝૈમા બિન સાબિતની શહાદત આજના દિવસે “સિફ્ફીનની લડાઈ”માં થઈ હતી.

૨. સને ૩૮ હિજરીમાં આજના દિવસે આપણાં મોલાના સંનિષ્ઠ મિત્ર અને મુસલમાનોના પ્રથમ ખલીફાના પુત્ર મુહમ્મદ બિન અબીબકની શહાદત થઈ હતી. મુઆવિયાએ આપને ઝેર અપાવીને શહીદ કરાવ્યાં હતાં.

૩. આજના દિવસે સને ૩૯ હિજરીમાં “નહરવાન” નામની લડાઈ થઈ હતી જેમાં આપણા મોલાએ ઈસ્લામના શત્રુઓ પર વિજય મેળવ્યો હતો.

.....

૨૦ સફર:

૧. આજનો દિવસ આપણા આકા અને મોલા ઈમામ હુસૈન અ.સ. અને “શોહદાએ કરબલા”ના ચાલીસમાં (ચેહલુમ)નો દિવસ છે. આજનો દિવસ ઘણાં મોટા શોકનો દિવસ - ગમ મનાવવાનો દિવસ છે.

૨. આજના દિવસે “અહલેબૈતે હુસૈન” સિરીયા (શામ)થી કરબલા પહોંચ્યા હતાં.

.....

૨૮ સફર:

૧. આજના દિવસે આપણાં નબી સ.અ.વ.ની વફાત થઈ હતી.

૨. આજના દિવસે સને ૫૦ હિજરીમાં આપણાં બીજા ઈમામ હઝરત ઈમામ હસન અ.સ.ને મુઆવિયાએ ઝેર આપી શહીદ કરાવી દીધાં હતાં.

.....

ماہنامہ

PUBLISH 10TH EVERY MONTH, RNI No: GUJGUJ/2015/59960
REGISTERED UNDER POSTEL REGISTRATION No: AHD-C/51/2015-2018

VALID UP TO 31TH DECEMBER 2018

ISSUED BY THE SSPO's AHMEDABAD CITY DIVISION,

PERMITTED TO POST AT AHMEDABAD PSO ON 10TH OF EVERY MONTH

PUBLISHED FROM: HAUZA-E-ILMIYAH IMAM KHOMAINI CHARITABLE TRUST
865/866, BEHIND TASLIM SOCIETY, NEAR GOLDEN PARK, VATVA, AHMEDABAD - 382 440

₹/. 30

الاحمد

PRINTED AND PUBLISHED BY: RIZVI MOHMED RAZA ABID HUSEIN ON BEHALF OF
HAUZA-E-ILMIYAH IMAM KHOMAINI CHARITABLE TRUST, RNI NO: GUJGUJ/2015/59960
AND PRINTED AT PRINT CARE, N.R. ESTATE, TAVDIPURA, SHAHIBAUG, AHMEDABAD-380 004
AND PUBLISHED FROM HAUZA-E-ILMIYAH IMAM KHOMAINI CHARITABLE TRUST
865/866, BEHIND TASLIM SOCIETY, NEAR GOLDEN PARK, VATVA, AHMEDABAD- 382 440
EDITOR: RIZVI MOHMED RAZA ABID HUSEIN

